

Un arbre troncal dels Amat de Sant Celoni des del segle IV

Quan vaig començar la recerca dels meus avantpassats mai vaig imaginar que podria arribar tant lluny. He trobat una línia que arriba als comtes catalans, als reis francs, a Carlemany i d'aquest, als prefectes romans de la Gàl·lia del segle IV. Són 57 generacions en total i una ramificació d'aquesta línia també arriba a Guifré el Pilós. Això ha estat possible gràcies als treballs que molta gent ha publicat i ha fet accessibles a internet en general i a Wikipedia en particular. A Geneanet he trobat arbres que van molt més enllà, fins a una època anterior a Crist, però hi ha versions molt disperses i poc fiables. Per tant no ho he incorporat a l'arbre.

El meu avi patern em va explicar que el seu pare, l'Andreu Amat Panyella, era molt ben plantat i va enamorar una noia de casa bona, la Dolors Rossell Petit. És a partir de la Dolors que he arribat a enllaçar amb nobles de l'edat mitjana i d'aquests, a Carlemany. Molts genealogistes diuen que la major part dels europeus som descendents de Carlemany. Aquesta afirmació es basa en varis arguments. El primer és matemàtic, el càlcul generacional de la probabilitat de ser descendent de Carlemany dona proper a 1. A més, hem de tenir en compte que totes les famílies importants volien emparentar-se amb descendents de Carlemany ja que això donava prestigi.

Tanmateix hi ha una observació a fer i que el simple càlcul matemàtic no te en compte. Les famílies riques i nobles tendien a emparentar-se entre elles i per tant era difícil que una persona de classe social baixa contragués matrimoni amb una de família noble. Un exemple pràctic és el de la meua família: dels 16 rebesavis dels meus fills tant sols en un cas hem arribat a trobar avantpassats de nissaga noble.

Sigui singular o no ser descendent de Carlemany, puc assegurar que m'ha fet molta il·lusió trobar aquesta línia d'ascendència. I més quan són varies les ramificacions que arriben fins a l'emperador franc i sembla que estan força documentades. Tant sols hi ha dos o tres filiacions dubtoses que s'esmenten en el text i que potser podrem aclarir algun dia. En tot cas he cregut interessant publicar l'arbre sencer i demano disculpes si hi ha algun error.

Molts personatges de l'arbre són més o menys famosos; alguns molt famosos com Carlemany. Podem trobar molta informació que ens descriu les seves biografies i per això no ens estendrem en molts detalls en aquest arbre troncal.

Els avantpassats més antics: senadors, nobles i sants. Segles IV a VI

Flavi de Narbona (*ca 350 –)

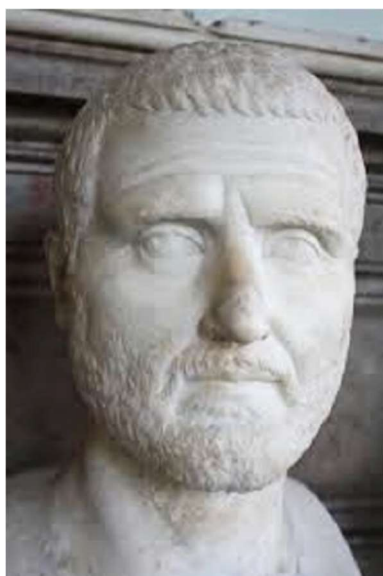
La documentació antiga te moltes incerteses i no és fàcil decidir quina és la informació que te més versemblança. Flavi de Narbona, un senador romà de Narbona, és el primer avantpassat que identifico com a molt probable en aquesta línia troncal. He trobat documentació d'avantpassats més antics però les informacions són molt dispars i prefereixo no tenir-les en compte. Flavi va tenir al menys un fill, Ferriol, que segueix.

Ferriol de Narbona (*ca390 –)

= **Claríssima Syagria de Lió** (*Lió ca374 – +ca418)

Ferriol va ser un senador romà de la Gàl·lia narbonesa del segle V. Sembla que es va casar amb una membre de la gran família dels Syagri. Era filla del noble romà Flavi Afrani Syagri de Lió (*ca345) que va ser notari el 369, procònsol d'Àfrica el 379, prefecte de Roma el 381, prefecte pretorià d'Itàlia el 382, i cònsol amb Flavi Claudi Antoni el 382. Va ser enterrat a Lió sota un monument en una porta de la ciutat Gràcies a l'estatus del pare, Syagria tenia el títol honorari de “clarissima femina” que vol dir la més esplèndida dona. Coneixem dos fills de Ferriol i Clarísima, Tonanci que segueix i Proba.

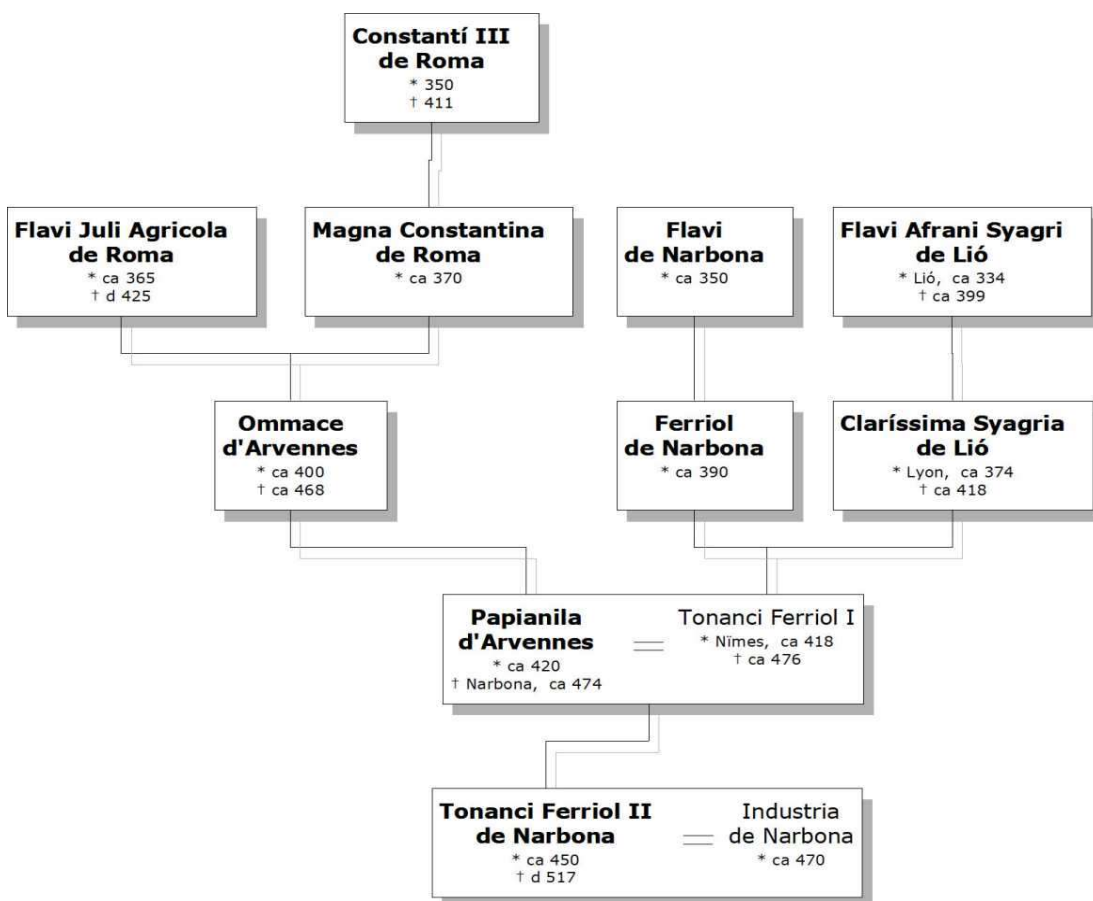
Possible bust de Tonanci Ferriol I

Tonanci Ferriol I (*Nîmes ca415 – +ca475)
 = **Papianila d'Arvennes** (*ca420 – +Narbona ca474)

Tonanci Ferriol va ser prefecte (el darrer) de les Gàl·lies durant tres anys 450-452. Es sospita que era natiu de Nîmes on va residir durant un temps i la seva família tenia possessions a la Narbonesa. Durant el seu mandat, el 451, va tenir lloc la batalla de Châlons en que la coalició entre els romans del general Flavi Aeci i els visigots del rei Teodoric van aturar els huns comandats per Atila. Es diu que és una de les 15 batalles més importants que hi ha hagut i que podia haver canviat la història d'Occident.

La seva esposa Papianila era probablement filla d'Ommace d'Arvennes (*ca400 - +ca468), possible net de l'emperador usurpador Constantí III (* – +411) i germà de l'emperador Avit que va governar l'imperi romà durant un curt període (455-456). Constantí III va ser un soldat de l'exèrcit romà que es va proclamar emperador a Britànnia el 407. A principis de 409 l'emperador Honori el va reconèixer com a co-emperador de l'imperi romà. Després d'alguns enfrontaments amb les tropes d'Honori, el general Constanci el va fer decapitar el 411. Es pot trobar força documentació de Constantí III, possible avantpassat dels Amat.

Tonanci i Papianila van tenir entre d'altres tres fills: Tonanci que segueix, Rorici, bisbe d'Usès i Ferriol que també va ser bisbe d'Usès. Un possible arbre d'avantpassats seria aquest:

Tonanci Ferriol II (*ca450 – +d517)

= **Industria de Narbona** (*ca470 –)

Tonanci Ferreol va ser un aristòcrata i senador galo-romà de 479 a 517. Va passar la infància a Roma i passava temporades amb la família a Nîmes. Després va anar viure a Narbona d'on era representant al senat romà i on va passar gairebé la resta de la seva vida. Va destacar pel seu gust per la literatura.

Les invasions bàrbares del segle V no van fer desaparèixer de cop les estructures romanes d'occident. Els bàrbars eren un 5% de la població i els francs van prohibir els matrimonis mixtes per por a perdre la seva identitat. Així les unions entre bàrbars i dones gal-romanes van ser rares.

Desconeixem amb certesa qui eren els pares d'Industria. Christian Settipani pensa que podria ser filla del comte Ennodi i d'una germana de Rorici, bisbe de Limoges. Amb en Ferriol van tenir al menys tres fills: Firmí d'Uzès (*480, bisbe d'Uzès), Fadenci (marit de Sidònia) i Ferriol que segueix.

Possible dibuix de Ferriol

Ferriol de Narbona (*Narbona ca485 – +Rodez ca528)

= **Doda de Colònia** (*Colònia ca500 – +Reims 24/4/538)

Ferriol de Narbona (o Ferriol de Rodez) va ser un noble franc, senador de la Gàl·lia narbonesa. Estava inicialment subordinat als visigots però va conservar el seu títol romà jurant lleialtat a Clodoveu I després de la batalla de Vouillé.

L'esposa Doda era filla del rei dels francs renans, Cloderic de Colònia (*485 - +Colònia 508). Un germà de Doda, de nom Munderic és el besavi d'Arnulf de Metz espòs de Doda d'Heristal, besneta de Doda i els dos pertanyen a aquesta línia d'avantpassats com després veurem. Doda va ser la segona abadessa de Saint-Pierre-les Dames a Reims i va ser declarada Santa (festivitat el 24 d'abril).

Ferriol i Doda van tenir almenys dos fills: Agilulf (*537 - +601), bisbe de Metz i Ansbert de Rodez que segueix.

Possible retrat d'Ansbert

Ansbert de Rodez (*Narbona ca523 – +Metz ca570)

= **Blitilda de Schelde** (*ca523 – +ca603)

Ansbert era un noble franc austrasià i senador galo-romà del període merovingi. La seva esposa és la que transmet als descendents la sang merovingia.

Blitilda era possiblement filla de Caribert I (*ca520 - +567), rei merovingi de París que va regnar entre 561 i 567) i, així, neta del també rei merovingi Clotari I.

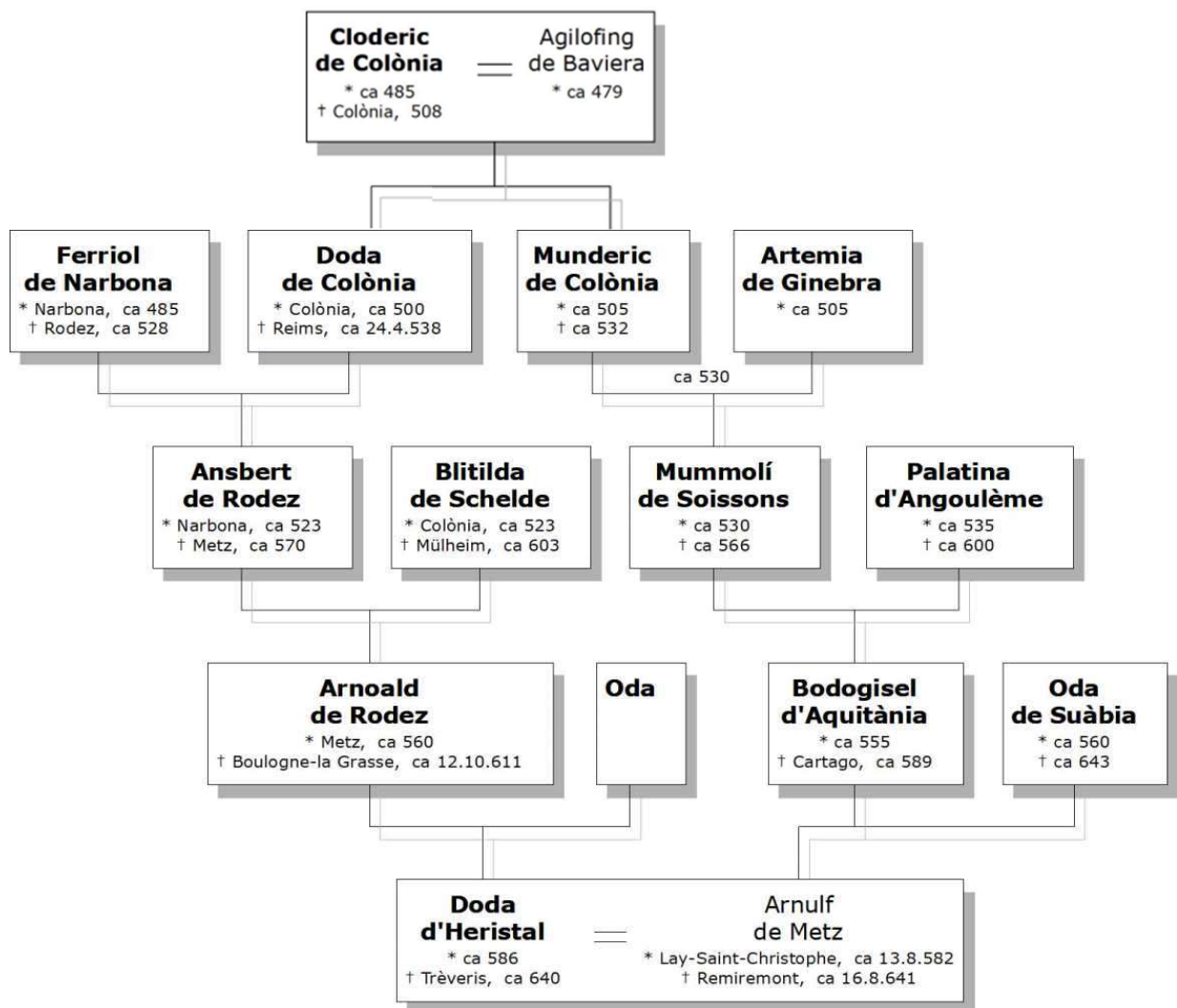
Aquests són els fills que s'atribueixen a Ansbert i Blitilda: Arnoald que segueix, Munderic (bisbe d'Arisitum i Tarsicius de Tarsice).

Arnoald de Rodez (*Metz ca560 – +Boulogne-la-Grasse 611)

= Oda ?

Arnoald de Rodez (o Arnoald de Metz) va ser un eclesiàstic austrasià, el 25è bisbe de Metz del 602 al 611. És venerat com a Sant per diverses confessions cristianes. Han quedat poques referències seves, una ens diu que juntament amb el seu oncle Agilulf de Metz van usurpar bens pertanyents a l'església del Maine.

No està gens clara la identitat de l'esposa d'Arnoald encara que la tradició li atribueix el nom d'Oda. Amb Arnoald van tenir almenys una filla, Doda d'Heristal, que es va casar amb Arnulf de Metz i van començar la dinastia carolíngia d'aquest arbre. Arnulf de Metz era cosí 3er de Doda:

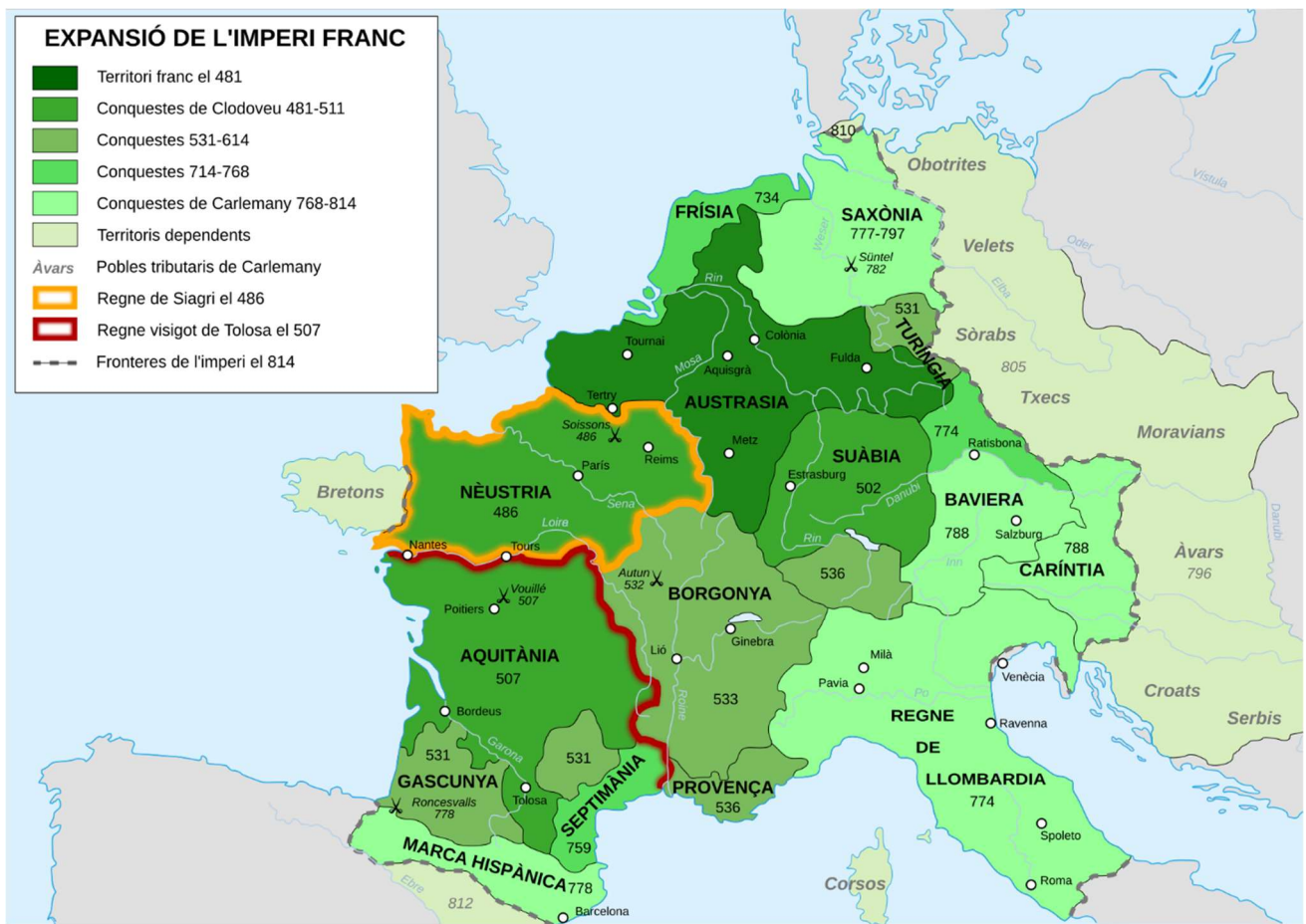

La línia paral·lela és:

Munderic (*505- +534), germà de Doda, va ser un príncep franc que es va revoltar contra el rei d'Austràsia Teodoric I reclamant el tron reial. Va morir en una batalla quan defenia les seves pretensions ben fundades. Va ser pare de Gundulf, bisbe de Tongres, de Bodogisel, duc i patrici, i de Mummolí que segueix.

Mummolí de Soissons (*ca530 - +ca566) va ser un noble franc, majordom de palau de Nèustria el 566. Va ser comte de Soissons i pare de Bodogisel i Babó, ambaixadors francs a Constantinoble.

Bodogisel d'Aquitània (*ca555 - +Cartago 589) va ser un noble franc d'Austràsia que va ser enviat a l'ambaixada de Constantinoble. Es va aturar a Cartago i allí el populatxo el va massacrar. És el pare d'Arnulf de Metz. La seva esposa, Oda Chrodoara o Oda de Suàbia, va ser una noble merovingia fundadora de l'abadia d'Amay a Bèlgica. Va ser declarada Santa (festivitat 23/10).

Arnulfians i Pipínides, els orígens dels carolingis. Segles VI a VIII

Vitrall de Sant Arnulf a l'abadia de Sainte-Glossinde

Doda d'Heristal (*ca586 – +Trèveris ca640)

= **Arnulf de Metz** (*Lay-Saint-Christophe 13/8/582 – +Remiremont 16/8/641)

Doda va ser una jove aristòcrata de família noble, filla d'Arnoald de Rodez i Oda. Es va casar amb Arnulf de Metz i quan el seu marit va ser escollit bisbe es va retirar a un monestir de Trèveris. És venerada com a Santa per diverses confessions cristianes (festivitat el 24/4).

Arnulf era fill de Bodogisel d'Aquitània i Oda de Suàbia. Va entrar al servei de la cort d'Austràsia amb la reina Brunegilda però va donar suport a la revolta de 613 de Pipí de Landen contra ella. El nou rei, Clotari II va confiar a Arnulf l'educació del fill, el futur Dagobert I. Va ser nomenat bisbe de Metz tot i que no era sacerdot, conservant els seus càrrecs a la cort. Metz era la capital del regne

d'Austràsia. El 627 es va retirar a l'ermitori de Remiremont on va viure com a monjo fins a la seva mort. Va ser declarat Sant (festivitat el 18/7).

Doda i Arnulf van tenir al menys dos fills: Clodulf que va succeir al pare com a bisbe de Metz i Ansegisel que segueix.

Ansegisel i Santa Bega, pintura de Rubens

Ansegisel (*ca610 – +Chèvremont 662)

(=ca643) **Bega d'Andenne** (*Landen 615 – +Andenne 17/12/693)

Angesisel, de la família dels arnulfians, és citat en diversos actes de les abadies de Stavelot i Malmédy vers 648 entre els fidels del majordom de palau Grimoald (germà de Bega) amb el qualificatiu de domèstic. Va ser assassinat al castell de Chèvremont, prop de Lieja, per un noble austrasià de nom Gundóí.

Bega d'Andenne (o Bega de Landen) era filla del majordom de palau d'Austràsia, Pipí de Landen (*Landen ca585 - +Landen 640) i Ita Iduberga (*Metz 592 - +Nivelles 8/5/652). Quan la mare Ita es va quedar viuda es va fer monja i va fundar l'abadia de Nivelles. Va ser declarada Santa (festivitat 8/5) i és la patrona d'Itteville. Com la mare, quan Bega es va quedar viuda es va fer monja de l'ordre de Sant Benet i va fundar el monestir d'Andenne. És venerada com a Santa (festivitat el 17/12) i és la patrona d'Andenne.

Aquest matrimoni entre un membre dels clan dels pipínids, Bega, i un dels arnulfians va donar lloc a la dinastia carolíngia. Angesisel i Bega van tenir de manera certa un fill: Pipí d'Heristal que segueix. També se'ls atribueixen dos fill més: Grimó, abat de Corbie i arquebisbe de Rouen i Clotilde Doda, esposa del rei Teodoric III.

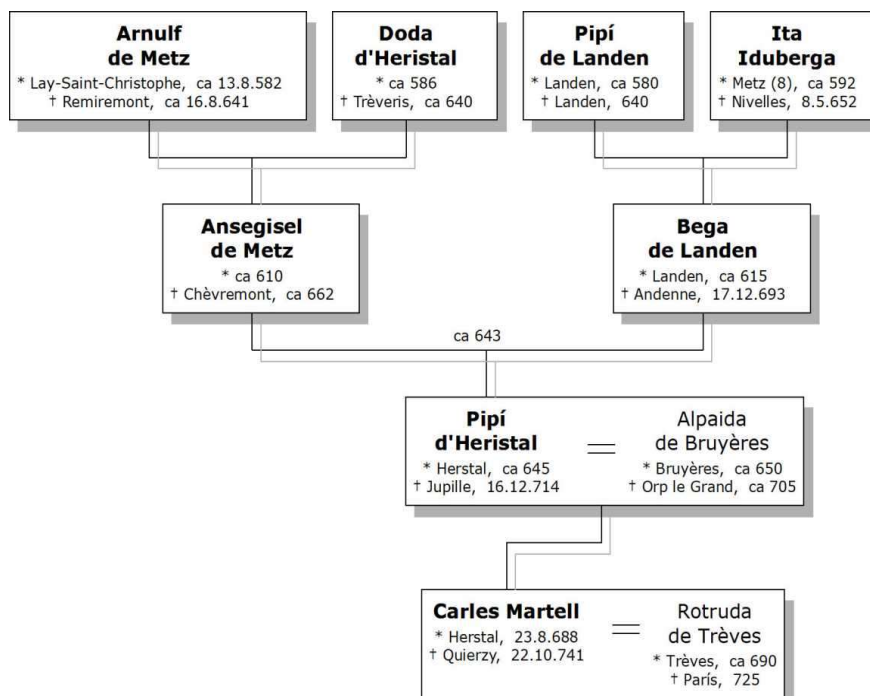
Pipí d'Heristal, cromolitografia del segle XIX

Pipí d'Heristal (*Herstal ca645 – +Jupille-sur-Meuse 16/12/714)

= **Alpaïda de Bruyères** (*Bruyères ca650 – +Orp-le-Grand ca705)

Pipí d'Heristal, també conegut com a Pipí II o Pipí del Jove, va ser majordom de palau d'Austràsia des de 680 fins a la seva mort, i de Nèustria i Borgonya de de 687 fins a 695. Va ser el primer majordom de palau que va "regnar" amb el títol de Duc o Príncep dels Francs anul·lant completament els Reis Merovingis coneguts com a reis mandrosos. Podem trobar molta documentació de Pipí però aquí no ens hi estendrem. Vers 673 es va casar en primeres núpcies amb Plectruda (+Colònia 717) i va tenir dos fills: Drogó de Xampanya (+708) i Grimoald II, majordom de palau de Nèustria (+714).

Alpaïda de Bruyères va ser la segona esposa de Pipí que es va casar amb ella quan encara vivia Plectruda. En aquella època la poligàmia encara era possible. Al final de la seva vida es va retirar a l'abadia d'Orp-le-Grand. Va tenir dos fills amb Pipí: Carles Martell que segueix i Khildebrand I (+ca751) duc dels francs i comte de Borgonya.

Els carolingis: nobles, reis, emperadors i sants. Segles VII a IX

Carles Martell, estàtua de Versalles

Carles Martell (*Herstal 23/8/688 - +Quierzy 22/10/741)
= Rotruda de Trèveris (*ca690 - +725)

Carles era fill il·legítim de Pipí d'Héristal i va ser majordom de palau dels tres regnes francs, Austràsia, Néustria i Borgonya. Tot i això, és més recordat per haver guanyat la batalla de Poitiers (o batalla de Tours) el 732 que va salvar Europa de l'expansió de l'emirat de Còrdova que havia envaït la Gàl·lia. En aquesta batalla Carles es va guanyar el sobrenom de "Martell".

Quan va morir el pare, la mare de Carles Alpaida va tenir una importància política notable ja que al voltant d'ella es van agrupar els contraris a Plectrude i el seu net Teodebald que a la mort de Pipí va al·legar ser l'únic hereu per mantindre la posició de majordom de palau. Carles s'havia guanyat el favor dels austrasians, gràcies a les seves capacitats com a militar que els havia reportat bons botins durant les seves conquestes. Després d'una guerra civil de més de tres anys, Carles Martell va quedar com a únic majordom. Com hem dit va aturar els musulmans a la batalla de Poitiers a la que van seguir diferents confrontacions. El 737 quan va morir el rei merovingi Teodoric IV es va considerar prou fort per a prescindir d'aquesta decaïda dinastia i va governar amb el títol de príncep.

Rotruda va ser la primera esposa de Carles i és probable que sigui filla de Lambert II (*ca675 - +741), comte d'Hesbaye. Del seu matrimoni amb Carles va tenir almenys 4 fills, d'entre ells hi ha: Carloman, majordom de Palau d'Austràsia abans de retirar-se i Pipí el Breu que segueix. Després de Rotruda Carles es va casar el 725 amb Swanahilde de Baviera, amb Ruodhaid i també va tenir una concubina, sumant almenys quatre fills més.

Pipí de Breu, oli del museu de Versailles

Pipí el Breu (*ca715 Lieja - +Saint-Denis 24/9/768)
 (=740) **Berta de Laon (*ca720 - +Choisy-au-Bac 12/7/783)**

Pipí era fill de Carles Martell i va succeir al seu pare com a majordom de palau dels merovingis amb domini sobre la Borgonya, Provença i Néustria. El seu germà Carloman va rebre Austràsia, Alamània i Turingia però el 747 va elegir la vida monàstica i va cedir el govern a Pipí. El 752 el rei merovingi Khilderic va ser deposat i es va proclamar Pipí rei dels francs a Soissons amb la benedicció del Papa. Va ser el primer rei carolingi i posteriorment va anar ampliant territoris als seus dominis fins a la seva mort a Saint-Denis. Se li va dir “el Breu” no per la durada del regnat sinó per la seva baixa estatura.

Berta de Laon era una aristòcrata franca anomenada “del peu gran” no se sap ben bé perquè. Era filla de Caribert de Laon (*24/10/696 - +747), comte franc. La mare de Berta no està ben documentada encara que s’ha proposat el nom de Gisela.

Coneixem set fills de Pipí i Berta, d’entre ells hi ha: Carles, el futur Carlemany que segueix, i Carloman (*Soissons 751 - +Samoussy 8/12/771) que va ser rei dels francs. Pipí va dividir el territori entre aquests dos fills i aquesta divisió va originar disputes que es van acabar amb la mort sobtada de Carloman.

Carlemany, retrat de Louis-Félix Amiel

Carlemany de França (*2/4/742 Lieja - +Aquisgrà 28/1/814)
 (=771) **Hildegarda de Vintzgau (*Suàbia 758 - +Thionville 30/4/783)**

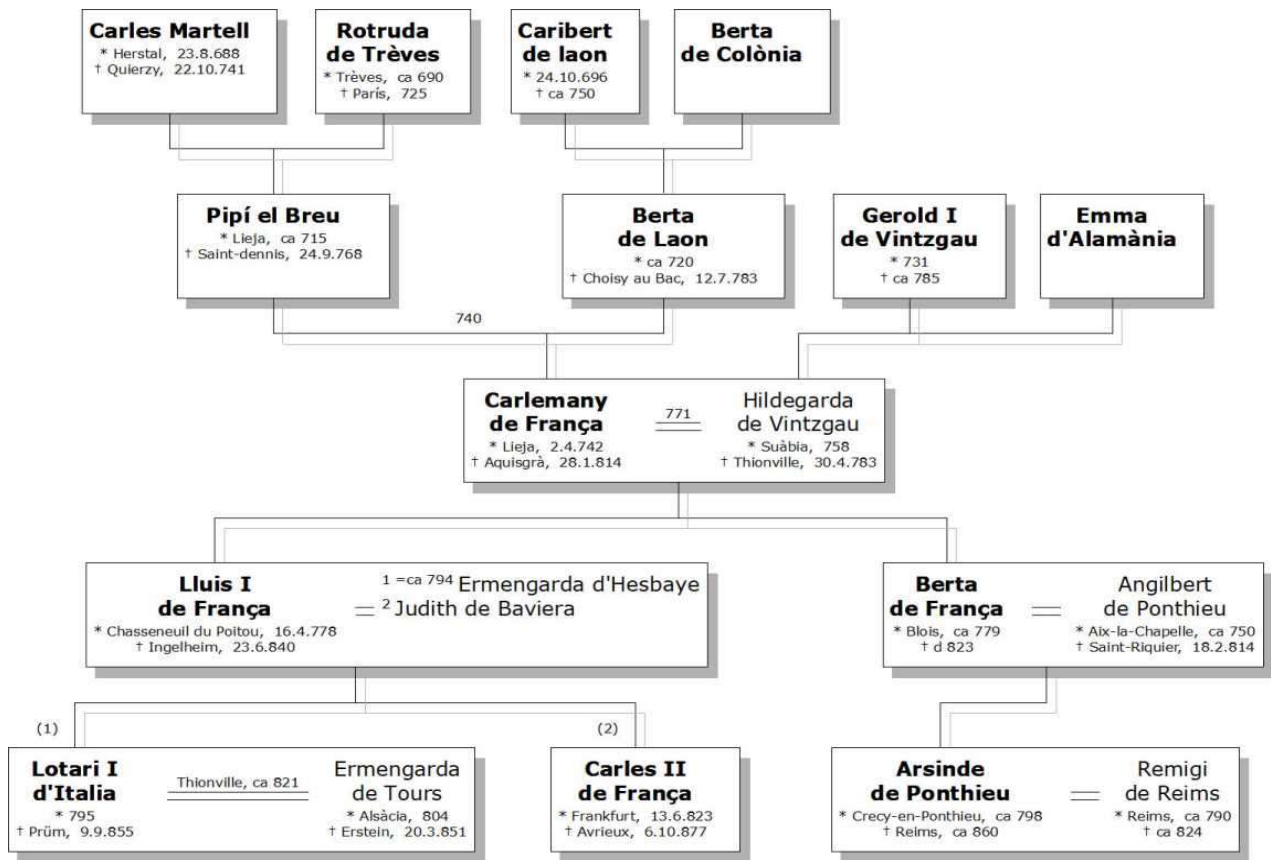
Carlemany o Carles el Gran, va ser el monarca germànic que va restaurar el imperi d’Europa Occidental. Tres segles després de la fi de l’Imperi Romà d’Occident, va ressorgir de les cendres gràcies a la tasca d’un home que avui és reivindicat com el “pare de l’Europa moderna”. Primogènit del rei dels francs Pipí el breu, va heretar el tro i el va completar amb els territoris orientals del seu germà Carloman quan aquest va morir el 771. Entestat a frenar l’avanç de l’Islam, va estendre els seus dominis a base de conquestes. Cap monarca havia dominar un territori tant extens des de la caiguda de l’imperi romà. Va establir la capital a Aquisgrà i a Catalunya hi va establir la Marca Hispànica. El projecte europeu de Carlemany no va durar molt. Després de la seva mort es va anar fragmentant en petits estats feudals i el tractat de Versalles el va dividir entre tres nets seus.

Carlemany va convertir al cristianisme tots els pobles que conqueria i el dia de Nadal de l’any 800 el papa Lleó III el va coronar el primer emperador del Sacre Imperi Romà amb el sobrenom d’August. D’aquesta manera es va reforçar la unió entre el poder polític i el religiós. Si el papa era el cap dels cristians, l’emperador, que ostentava el càrrec “per gràcia divina”, n’era el defensor. Sota el regnat del monarca carolingi, els monestirs es van convertir en els grans garants de la cultura clàssica gràcies a les còpies que els monjos feien dels textos d’autors grecollatins. El llatí es va convertir de nou en llengua comuna arreu de l’Imperi i es van crear noves escoles. Malgrat això Carlemany no era cultivat i tenia serioses dificultats per llegir i escriure. Es va casar quatre vegades i va tenir nombroses concubines, sumant un total d’almenys vint fills. Podríem escriure un llibre sencer de la vida de Carlemany però a qui no ens estendrem més.

Hildegarda era una aristòcrata d'una gran família bavaresa, filla del comte Gerold I de Vintzgau (*731 - +ca785) i Emma d'Alamània. Va ser la segona esposa de Carlemany i el va acompanyar en nombroses campanyes durant les que va tenir bona part dels seus fills. Molt religiosa, va fer donacions a esglésies i abadies. Coneixem nou fills de Carlemany i Hildegarda, d'entre ells hi ha: Carles el Jove (*ca772 – Baviera 4/12/811), rei dels francs, Carloman rebatejat com Pipí (*777 - +Milà 8/7/810), rei d'Itàlia, Lluís, rei d'Aquitània i Berta que segueix. Lluís, que va poder tornar a unificar els territoris a la mort dels seus dos germans, segueix una línia de descendents que també arriba als Amats i que veurem després.

L'Europa de Carlemany

Berta de França, dibuix de Carlos Luis Ribera

Berta de França (*Blois ca 779 - +d823)

(=ca790) **Angilbert de Ponthieu** (*Aix-la-Chapelle ca750 - +Saint-Riquier 18/2/814)

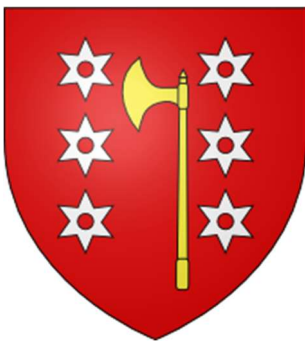
Berta era una de les filles de Carlemany. Com les seves germanes, mai es va casar formalment. S'especula que Carlemany no volia que les seves filles es cassessin per raons estratègiques, tement la rivalitat política dels seus possibles marits. Berta era especialment elogiada per tenir opinió crítica i gust per la poesia. Després de la mort de Carlemany, el seu successor Lluís I va exiliar les seves germanes als convents que l'herència del seu pare els havia llegat.

Angilbert va ser un noble franc oficial de tribunal de la cort de Carlemany, a qui va auxiliar com a diplomàtic, abat i poeta. El 790 va ser nomenat abat de Saint-Riquier i va tenir amb Berta una llarga relació no sacramental que va ser

reconeguda per la cort. Els poemes d'Angilbert revelen cultura i gran quantitat de coneixements, pròpies d'un home de món. Va ser el cap del cercle literari de l'emperador i és probablement l'autor d'un poema èpic que descriu la vida al palau. Angilbert va ser declarat Sant (festivitat el 18 de febrer).

Coneixem cinc fills de Berta i Angilbert, d'entre ells hi ha Hardouin (*ca798 - +ca823) comte de Ponthieu, i Arsenda que segueix.

Els comtes de Reims i la casa de Tolosa: segles IX i X

Escut dels comtes de Reims

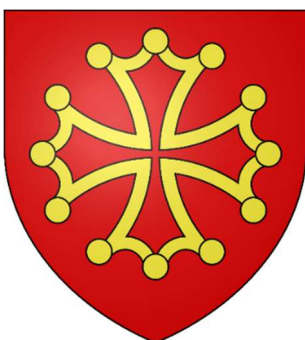
Arsenda de Ponthieu (*Crecy-en-Ponthieu ca798 - +Reims ca860)

= **Remigi de Reims** (*Reims ca790 - + ca824)

Arsenda de Ponthieu era filla d'Angilbert i Berta de França i per tant neta de Carlemany.

Remigi va ser comte de Reims i de Roucy. Pertanyia a la família del Hugobèrtides i era fill de Josseume de Reims (*ca762 - +802) comte de Reims. No es coneix del cert la identitat de la mare, encara que algunes fonts senyalen a una Ciligia de Reims. El hugobèrtides van ser un llinatge de la família franca amb terres a Trèveris i Colònia. La dona de Pipí d'Heristal era d'aquesta família.

Coneixem una filla d'Arsenda i Remigi, la Berta de Reims.

Escut dels comtes de Tolosa

Berta de Reims (*Reims ca814 - +Tolosa ca887)

(=ca830) **Ramon I de Tolosa** (*Tolosa 810 - +Tolosa 14/7/865)

Berta era filla de Remigi de Reims i Arsenda de Ponthieu. Com hem vist tenia avantpassats notables, incloent Carlemany.

Ramon de Tolosa o Ramon de Roergue va ser comte i duc de Tolosa (amb Pallars i Ribagorça), Roergue, Carcassona, Rasès, Carcí i Llemosí. La possessió dels comtats fronterers de Pallars i Ribagorça li donava dret a l'ús del títol de marquès. Era fill del comte Fulcoald de Roergue i de Senegunda. A la mort del pare abans del 849 el va succeir el seu fill Frèdol, que va morir el 852, deixant només una filla i Ramon va heretar tots els seus honors.

Ramon va ser home de confiança del rei Carles II de França a Aquitània, cap de la noblesa dita legitimista, fidel a aquest sobirà i contrària a la noblesa anomenada regionalista que s'aglutinava al voltant del fill del rei, Carles II el Jove, rei d'Aquitània. En el curs d'una revolta d'aquesta noblesa, el marquès de Gòtia, Unifred, es va arrenglà amb els rebels i va donar un cop de mà sobre Tolosa, ciutat que va ocupar gràcies a la traïció d'alguns tolosans a inicis del 863. Es creu que Ramon I va morir en la defensa de la ciutat.

Coneixem sis fills de Berta i Ramon, d'entre ells hi ha: Bernat II de Tolosa "el Vedell" i Odó que segueix. Bernat va ser l'hereu però va ser assassinat i part dels territoris van passar a Odó. Bernat Plantapilosa, que disputava drets successoris, va usurpar Tolosa i d'altres comtats. En plena confusió, la Ribagorça i el Pallars es van separar del comtat de Tolosa.

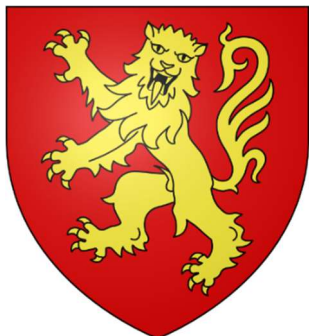
Odó I de Tolosa (*ca832 - +Tolosa 918)

(=ca860) **Garsenda d'Albí** (*Rodez ca842 - +Tolosa d887)

Odó va ser comte de Tolosa i Roergue, marquès de Gòtia i comte d'Albí per dret uxori. Era fill de Ramon I de Tolosa i quan va morir el pare hi van haver disputes successòries. El rei Carles el Calb va reconèixer Bernat Plantapilosa com hereu i no va ser fins a la mort de Plantapilosa que va rebre els comtats de Tolosa i Roergue.

Garsenda era comtessa d'Albí. Era filla d'Ermengol d'Albí (*Albí 810 - +Empúries 878). Pel que fa a la mare, hi ha dues versions: Garsenda de Tolosa o Berta de Reims. Ermengol era comte d'Albí i tant sols coneixem una filla, la Garsenda

Coneixem tres fills d'Odó i Garsenda: Ramon (*ca 861 - +ca863), Ermengol que segueix i Garsenda (ca875 - +ca915). La darrera, Garsenda de Narbona, es va casar amb Guifré II de Barcelona però hi ha discrepàncies amb la seva filiació. Ramon II de Tolosa era el fill gran, va succeir al seu pare i va heretar el comtat de Tolosa i el títol de marquès de Septimània.

Escut dels comtes de Roergue

Ermengol de Roergue (*ca870 - +ca937)

(=ca895) **Adelaida de Carcassona** (*Carcassona ca880 - +Tolosa ca936)

Ermengol va ser comte de Roergue i Carcí. Era fill d'Odó I, comte de Tolosa de qui va heretar també certs drets a Albí, Nîmes i Gòtia.

Adelaida era filla del comte de Carcassona, Acfred I (ca835 - +ca906) i d'Adalinda d'Aquitània. Acfred era de la família dels Bel·lònides i era el segon fill del comte Oliba I. A la mort del germà gran, Oliba II, Acfred va rebre els comtats de Carcassona i Rasès.

Coneixem sis fills d'Ermengol i Adelaida, d'entre ells hi ha: Adelaida de Roergue (*895), Riquilda de Tolosa que segueix, Ramon II de Roergue i Hug de Carcí, comte de l'Alt carcí. Ramon II era l'hereu i es va casar amb Berta d'Arle, filla de Bosó, marquès de Toscana.

La casa de Barcelona: segles X a XII

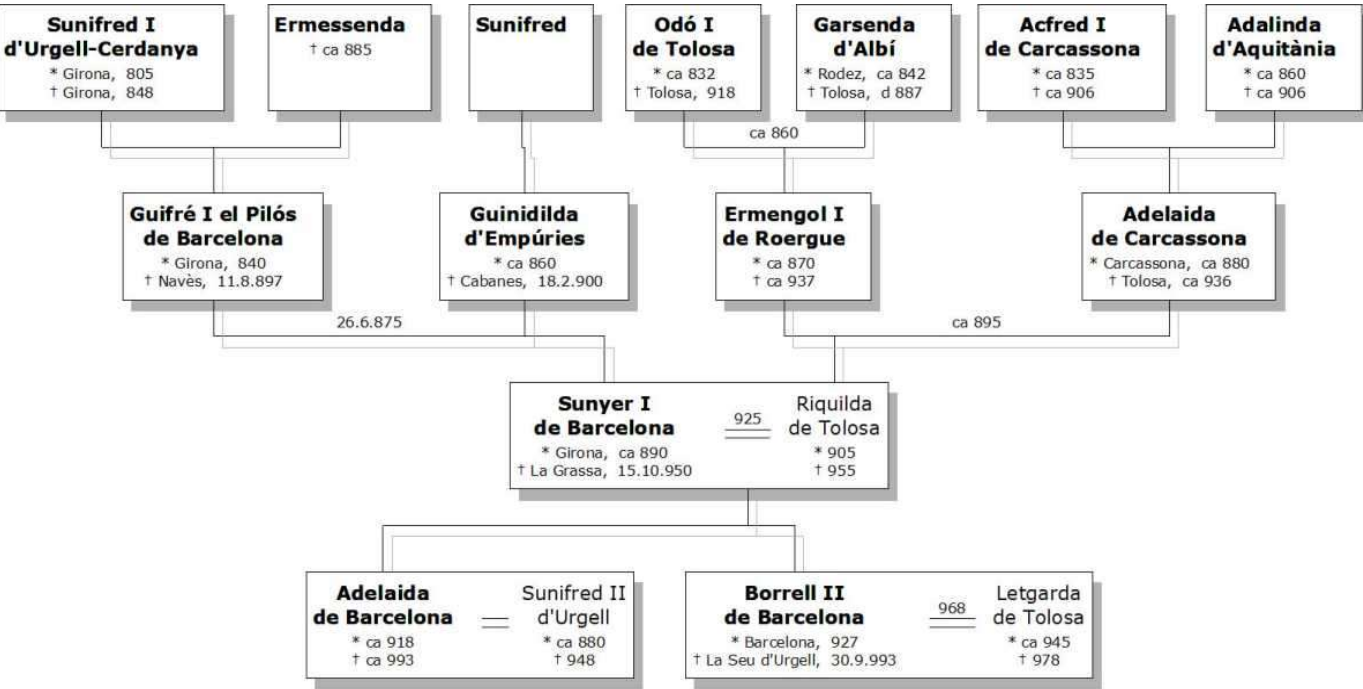
Pintura de Sunyer I de Barcelona del rotlle genealògic del monestir de Poblet

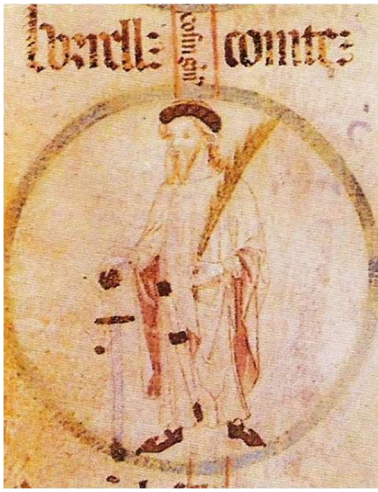
Riquilda de Tolosa (*905 - +955)
(=925) **Sunyer I de Barcelona** (*Girona ca890 - +La Grassa 15/10/950)

Riquilda era filla d'Ermengol de Roergue i Adelaida. Va ser infanta de Tolosa i comtessa consort de Barcelona. Riquilda va fer moltes compres i donacions d'alous, sobretot a l'església i va ser benefactora del monestir de Santa Cecília de Montserrat i el de Sant Pere de les Puel·les, del que va ser fundadora. L'any 945 el monjo Cesari, que seria el futur abat de Santa Cecília de Montserrat, li va demanar que intercedís amb el seu espòs per aconseguir recursos per restaurar l'església, cosa que va aconseguir amb la col·laboració del bisbe Jordi de Vic.

Sunyer va ser comte de Barcelona i d'Osona. Era fill de Guifré el Pilós (*Girona ca840 - +Navès 11/8/897) i Guinidilda d'Empúries (*ca860 - +Cabanes 18/2/900). Guifré va ser el dotzè i darrer comte de Barcelona nomenat pels reis francs i el primer en donar en herència els seus dominis territorials. Va iniciar així la dinastia comtal de Barcelona, tot i mantenir el jurament de fidelitat als reis de França. Sunyer es va casar en primeres núpcies el 914 amb Aimilda.

Riquilda i Sunyer van tenir cinc fills, entre d'ells hi ha: Ermengol I, comte d'Osona, Miró I, comte de Barcelona, Borrell II que segueix i Adelaida, casada amb el seu oncle Sunifred II d'Urgell i posteriorment abadessa del monestir de Sant Joan de les Abadesses.

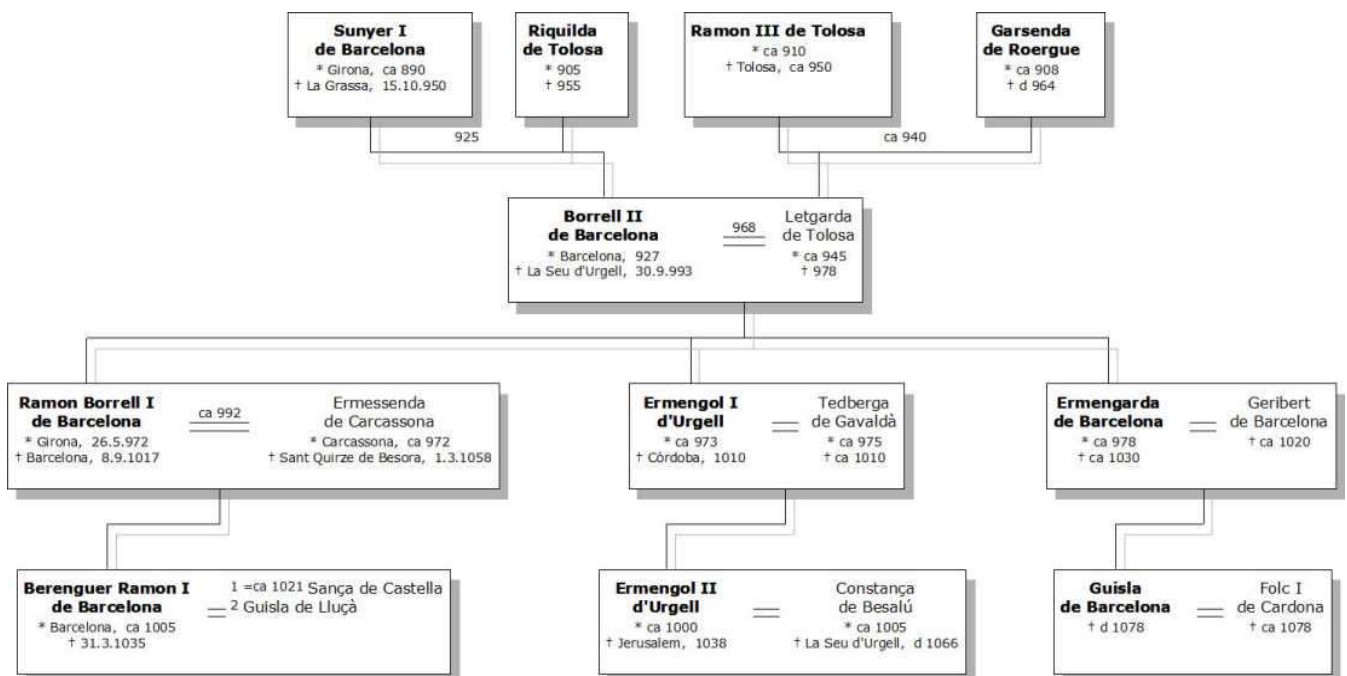
Pintura de Borrell II de Barcelona del rotlle genealògic del monestir de Poblet

Borrell II de Barcelona (*Barcelona 927 - +La Seu d'Urgell 30/9/993)
(=Rodés 968) **Letgarda de Tolosa** (*945 - +978)

Borrell va ser comte de Barcelona, Girona, Osona i Urgell. Va exercir el poder de forma associada amb el seu germà Miró fins a la mort d'aquest i va heretar el comtat d'Urgell quan Sunifred II va morir sense descendència. Sota el seu mandat els territoris van sofrir greus atacs musulmans, en especial d'Al-Mansur que el 984 va arrasar Barcelona. Les peticions d'ajuda del comte Borrell van ser ignorades pel rei franc Lotari I i per això Borrell es va negar a renovar el pacte de vassallatge amb el nou rei francès Hug Capet. Així els comtats anteriorment mencionats van passar a ser independents de facto però aquesta situació no es va sancionar jurídicament fins que Jaume I el Conqueridor i Lluís IX de França van signar el Tractat de Corbeil molts anys després, el 1258. Borrell es va casar en primeres núpcies amb Aimeruda d'Alvèrnia

Letgarda de Tolosa (o de Roergue) va ser la segona esposa de Borrell i era possiblement filla del comte de Tolosa Ramon III (*ca900 - +Tolosa a969) i de Garsenda de Roergue. Si això fos així, Letgarda seria besneta de Guifré el Pilós, l'avi de Borrell II.

Coneixem quatre fills de Borrell i Letgarda: Ramon Borrell I de Barcelona que segueix, Ermengol I, comte d'Urgell, Ermengarda casada amb el vescomte Geribert i Riquilda casada amb el vescomte Udalard I. Ermengarda es rebesàvia de Bernat Amat I de Cardona, marit de Almodis de Barcelona, la rebesneta de Ramon Borrell. Així Ermengarda comença una línia que, després de tres generacions enllaça amb l'arbre troncal que estem descrivint. De la mateixa manera, Ermengol I és el pare d'Ermengol II d'Urgell que trobarem a l'arbre troncal alternatiu que veurem al final. De ben segur que si anéssim ampliant les branques de l'arbre trobaríem moltes més interrelacions.

Pintura de Ramon Borrell I de Barcelona del rotlle genealògic del monestir de Poblet

Ramon Borrell I de Barcelona (*Girona 26/5/972 - +Barcelona 8/9/1017)
 (=ca992) **Ermessenda de Carcassona** (*ca972 - +Sant Quirze de Besora 1/3/1058)

Ramon Borrell va ser comte de Barcelona, Girona i Osona i el primer en encunyar moneda amb el seu nom. Vers 1001 va patir un greu atac d'Al-Mansur que va destruir Manresa i després van continuar els combats amb el fill d'aquest, Abd al-Malik, amb resultats dispars. Sembla que al final Ramon Borrell i el seu germà Ermengol I d'Urgell van pactar un acord amb Córdoba. Així, van lluitar al costat de faccions musulmanes en disputes successòries i en un ambient de més seguretat. El saqueig de Córdoba va donar riqueses als comtats catalans i a la mort d'Ermengol I, Ramon Borrell va tutelar el seu fill Ermengol II donant així preeminència al comte de Barcelona. Després de guanyar algunes terres tarragonines va morir el 1017. L'abat Oliba li va dedicar un cant fúnebre i li va donar qualificacions reials.

Ermessenda era filla del comte de Carcassona Roger I (+ca1012) i d'Adelaida de Melguer (*ca949 - +1011). Va heretar els comtats en condomini i va governar com a regent durant la minoria d'edat del seu fill. Després es va quedar el comtat de Girona però la mort prematura del fill li va donar la regència primer i va co-governar amb el net després. Durant el seu mandat l'autoritat dels comtes es va afeblir amb les revoltes dels nobles i les noves pràctiques feudals. Els pagesos i clergues amenaçats per la violència dels nobles feudals sols van aconseguir algunes treves mitjançant

les assemblees de Pau i Treva de Deu. Ermessenda es va retirar al castell de Sant Quirze de Besora després de vendre el condomini al seu net. Havia governat durant 65 anys i va ser una de les dones amb més poder polític de la història de Catalunya.

Ramon Borrell i Ermessenda van tenir tres fills: Estefania (*995 - +1077) casada amb Roger de Tosny, Borrell Ramon (+a1017) i Berenguer Ramon que segueix.

Pintura de Berenguer Ramon I d'un pergamí del monestir de Poblet

Berenguer Ramon I de Barcelona (*ca1005 - +Barcelona 31/3/1035)
(=ca1021) **Sança de Castella** (*1006 - +Barcelona 26/6/1026)

Berenguer Ramon va ser comte de Barcelona, Girona i Osona. Es va casar en dues ocasions, primer amb Sança i després amb Guisla de Lluçà. Amb la segona va tenir Guillem d'Osona i Sibil·la de Barcelona. Va ser un dirigent equànime i durant el seu mandat va predominar la pau treballada amb les bones relacions que va mantenir amb els comtats propers. La seva política de pau amb l'islam no va agradar a la noblesa que veia la guerra com l'única manera d'aconseguir glòria i riqueses. L'autoritat comtal va anar perdent poder davant els nobles i això es va fer més evident quan, poc abans de morir, va repartir els seus dominis entre els seus fills. Ramon Berenguer va rebre Girona i Barcelona fins el riu Llobregat; Sanç d'Olèrdola, el territori fronterer que anava del Llobregat a terres musulmanes, constituït com a comtat del Penedès; i a Guillem li va deixar Osona. I la comtessa-àvia Ermessenda va conservar el govern compartit de tots aquests territoris. Entre els homes de confiança de Berenguer Ramon hi havia l'abat Oliba.

Sança era filla del comte de Castella Sancho Garcia (*ca965 - +5/2/1017) i d'Urraca Salvadórez. El matrimoni amb Berenguer Ramon va ser concertat, segons el cronista àrab Ibn Hayyim, a Saragossa pel seu pare i Ramon Borrell I, a inicis del regnat de l'emir Al-Múndhir. Aquest hauria promogut el casament amb l'objectiu de cercar una aliança entre Castella i Barcelona per aturar l'amenaça expansionista del rei de Navarra, Sanç III. Això demostra que les relacions entre cristians i musulmans eren més complexes del que es tendeix a mostrar.

Berenguer Ramon i Sança van tenir dos fills: Ramon Berenguer que segueix i Sanç d'Olèrdola (+6/3/1058). Sanç va renunciar a la seva herència a favor del germà gran i va entrar al monestir de Sant Benet de Poblet com a prior.

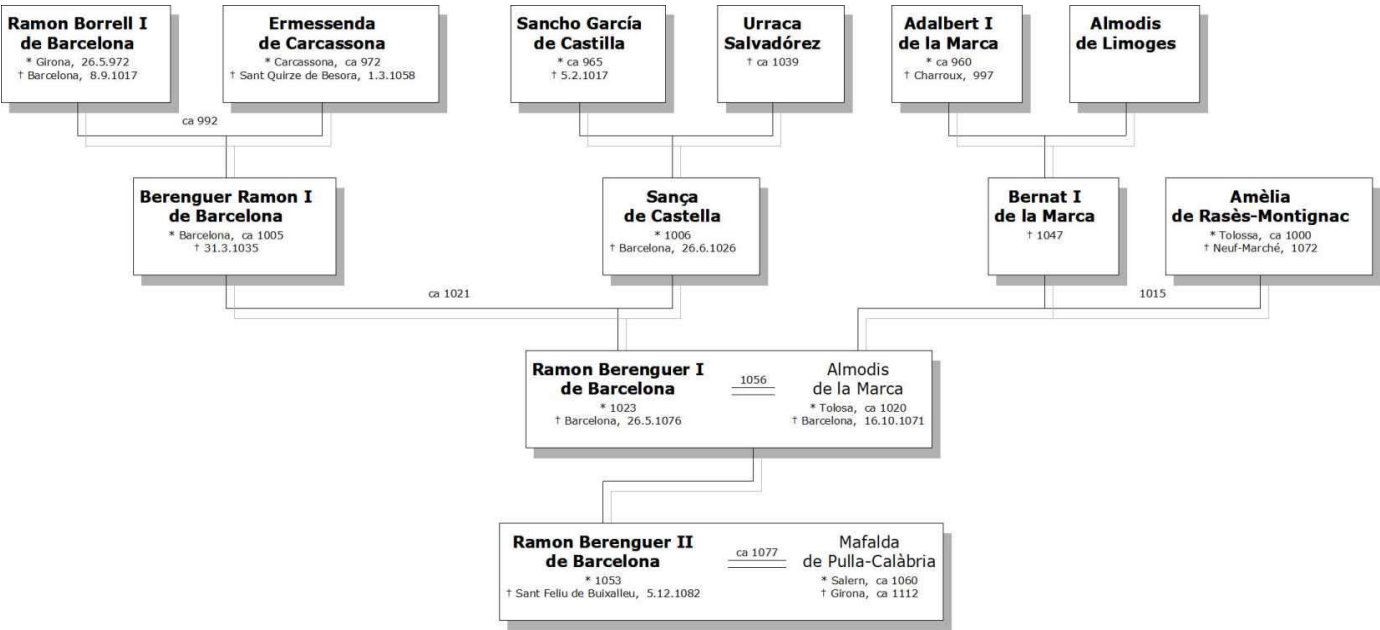
Pintura de Ramon Berenguer I d'un pergamí del monestir de Poblet

Ramon Berenguer I de Barcelona (*1023 - +Barcelona 26/5/1076)
(=1056) **Almodis de la Marca** (*Tolosa ca1020 - +Barcelona 16/10/1071)

Ramon Berenguer va començar el govern del comtat sota la tutela de la seva àvia Ermessenda. El seu primer objectiu va ser recompondre la unitat després de la divisió dels territoris efectuada pel seu pare. Als seus comtats de Barcelona i Girona va unir els territoris del Penedès i Ausona, dominats pels germans Sanç i Guillem que van renunciar a favor seu el 1049 i 1054. També va comprar el drets de l'àvia Ermessenda i va establir aliances amb els comtes d'Urgell i Empúries. Gràcies a les seves habilitats polítiques va poder contenir les pressions de la noblesa feudal amb el recolzament de la jerarquia eclesiàstica -abat Oliba- i judicial -Ponç Bonfill Marc-.

Va ser l'autor de la primera redacció dels Usatges de Barcelona, establerta definitivament per Ramon Berenguer IV. Els usatges eren una compilació de dret consuetudinari que redefinia les relacions del marc feudal. Una sèrie d'ofensives contra els musulmans li van aportar bons tributs i va incrementar el seu poder comprant els comtats de Carcassona i Rasès amb l'or obtingut. Ramon Berenguer es va casar en primeres núpcies amb Elisabet de Nimes amb qui va tenir tres fills. El tercer, Pere Ramon, va ser educat com a successor però va haver de fugir després de matar la madrastra Almodis. Es va casar després amb Blanca de Narbona a la que va repudiar per casar-se amb Almodis de la Marca. L'avia Ermessenda va aconseguir l'excomunió de la parella que després es va anular.

Almodis era filla del comte occità de la Marca, Bernat I i d'Amèlia de Rasès. Va tenir una vida agitada ja que es va casar amb Hug V de Lusignan que la va repudiar i després amb Ponç II de Tolosa amb qui va tenir quatre fills. Mentre encara era casada es va escapar amb Ramon Berenguer amb qui finalment es va poder casar després d'obtenir el divorci. Van tenir quatre fills, d'entre ells hi ha: Ramon Berenguer II, l'hereu que segueix, Berenguer Ramon II que també va ser comte de Barcelona i Sança que es va casar amb Guillem I de Cerdanya.

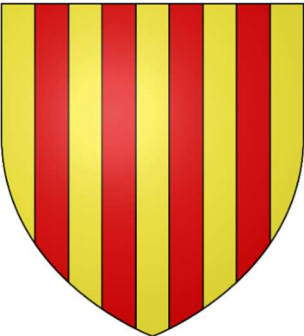
Pintura de Ramon Berenguer II

Ramon Berenguer II de Barcelona (*1053 - +Sant Feliu de Buixalleu 5/12/1082)
(=1077) **Mafalda de Pulla-Calàbria** (*Salern ca1060 - +Girona ca1112)

Ramon Berenguer, dit “Cap d’Estopes” per tenir una gran cabellera rossa. Es probable que fos bessó de Berenguer Ramon II amb qui va compartir el poder dins unes relacions sempre tibants. Podem veure la complexitat de les relacions amb el món musulmà amb uns exemples. El 1077 Ramon Berenguer va realitzar una expedició a l'emirat de Múrcia en ajut del rei sarraí de Sevilla i en contra dels reis de taifes de Toledo, València, Granada i Màlaga que eren ajudats per Alfons VI de Castella. Aquesta expedició en concret va resultar un fracàs. Posteriorment, Rodrigo Díaz de Vivar, enemistat amb el seu rei de Castella, va anar a Barcelona a oferir la seva col·laboració que no va ser acceptada. Tot seguit va passar al servei dels reis sarraïns de Saragossa i això va enfrontar Berenguer Ramon amb el Cid a la batalla d’Almenar on el primer va caure presoner. Una vegada alliberat va ser assassinat per uns desconeguts en un viatge de Barcelona a Girona. El seu cadàver va ser llençar al Gorg del Perxistor i la veu popular va acusar el seu germà que és conegut com el Fratricida.

Mafalda era filla del duc de Calàbria, Robert Guiscard (*Hauteville 1016 - +Cefalònia 17/7/1085) i de Sikelgaita de Salern, filla d'un príncep llombard. Després de l'assassinat de Ramon Berenguer, ella i el seu fill van quedar en situació molt precària però van tenir el suport i la protecció del poderós llinatge dels Montcada. Vers 1086 es va casar amb Eimeric I, vescomte de Narbona, amb qui va tenir quatre fills. Va enviudar de nou i va tornar a Barcelona quan ja governava el seu fill. Va morir al monestir de Sant Daniel a Girona.

Ramon Berenguer i Mafalda van tenir tres fills: Almodis que segueix, Mafalda casada amb el vescomte de Fenollet Arnau Guillem i Ramon Berenguer III (*Rodés 11/11/1082 - +Barcelona 19/7/1131), dit "el Gran", comte de Barcelona, Girona, Osona, Besalú, Provença i Cerdanya.

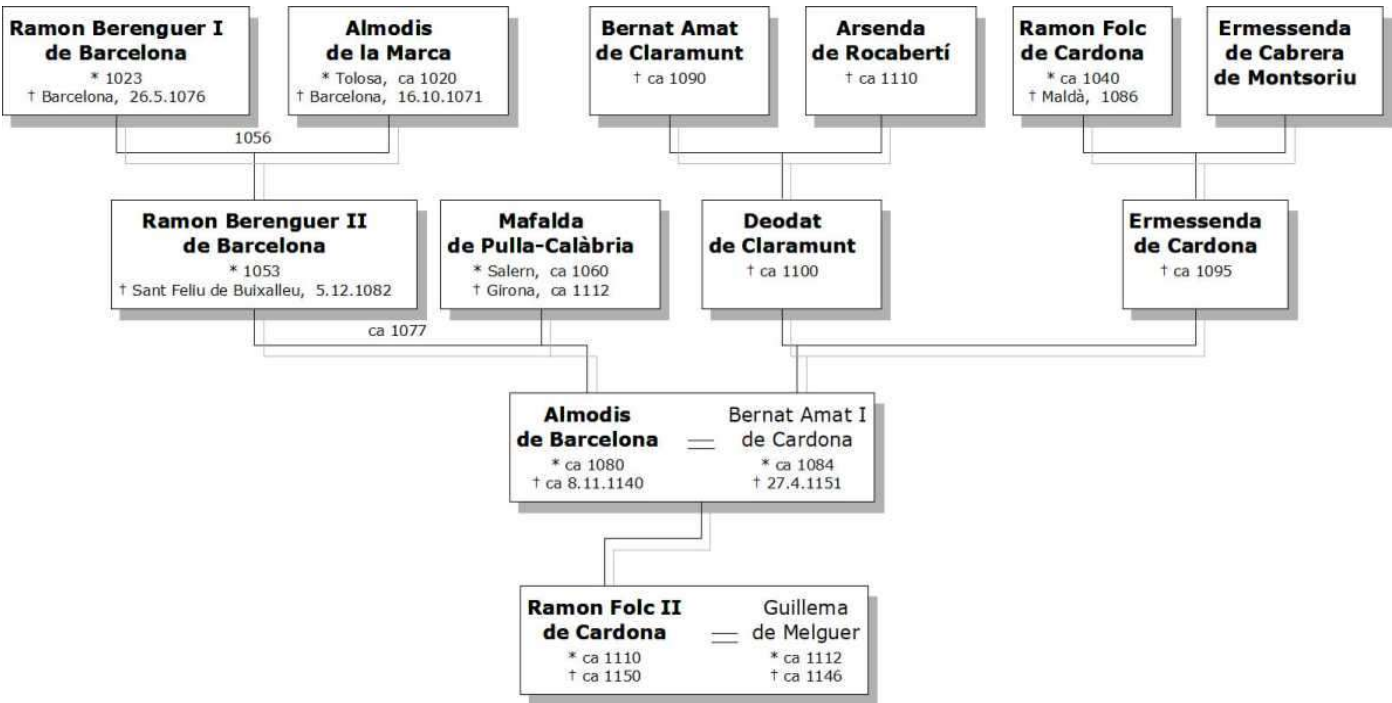
Escut dels comtes de Barcelona. Almodis és la darrera representant d'aquest casal en aquest arbre troncal

Almodis de Barcelona (*ca1080 - +8/11/1140)
= **Bernat Amat de Cardona** (*ca1084 - +27/4/1151)

Almodis era filla de Ramon Berenguer II i de Mafalda. Va fer un testament amb el seu marit i els dos fills grans com marmessors, en el que va destinar diferents monestirs. Va ser la darrera dama de la casa de Cardona enterrada al monestir romànic dels benedictins de Sant Pere de Casserres.

Bernat Amat va ser vescomte de Cardona en l'època del Rescat. (1099-1151). Dit també Bernat Amat de Claramunt, era el cap d'aquesta nissaga. Era fill del vescomte de Tarragona Deodat de Claramunt (+ca1100) i d'Ermessenda de Cardona, filla del vescomte Ramon Folc I. Bernat va heretar de l'oncle matern Folc II el vescomtat de Cardona. La riquesa de la família dels Cardona venia en gran part de l'explotació de les mines de sal. Ramon Berenguer III li va encomanar la defensa de Barcelona contra els almoràvits el 1114 durant l'expedició del comte a Mallorca. També va acompanyar Ramon Berenguer IV en l'expedició d'Almeria (1147) i en la conquesta de Lleida (1149).

Coneixem quatre fills d'Almodis i Bernat Amat, d'entre ells hi ha: Ramon Folc que segueix i Berenguer Bernat (*ca1111 - +ca1133) que va ser canonge d'Urgell.:

La casa de Cardona: segles XII i XIII

Escut antic de la casa de Cardona

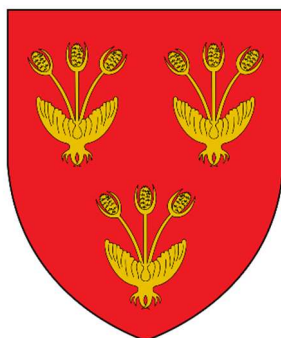
Ramon Folc II de Cardona (*ca1110 - +ca1150)

= **Guillema de Melguer** (*ca1112 - +ca1146)

Ramon Folc era fill de Bernat Amat i Almodis. Va morir abans que el seu pare i no va poder heretar el vescomtat que va passar al seu fill Ramon Folc III. Els vescomtes de Cardona eren descendents dels d'Osona però aquests van deixar de banda aquestes terres quan es van vendre el castell de Cardona. La desvinculació va ser definitiva quan, des de 1062, Ramon Folc I, l'avi de Bernat Amat, va començar a intitular-se vescomte de Cardona, donant així inici a la casa de Cardona.

Guillema era filla del comte de Melguer Ramon II (*ca1070 - +ca1120) i de Guillermina. El comtat de Melguer va ser una jurisdicció occitana que ja existia en l'era del regne visigot. Abans de 1079 els seus governants es van titular comtes de Substancion.

Coneixem dos fills de Ramon Folc i Guillema: Ramon Folc, l'hereu que segueix i Guillem Folc

Escut modern de la casa de Cardona, desconeixem a partir de quina data es va començar a utilitzar aquest i no el que hem vist abans

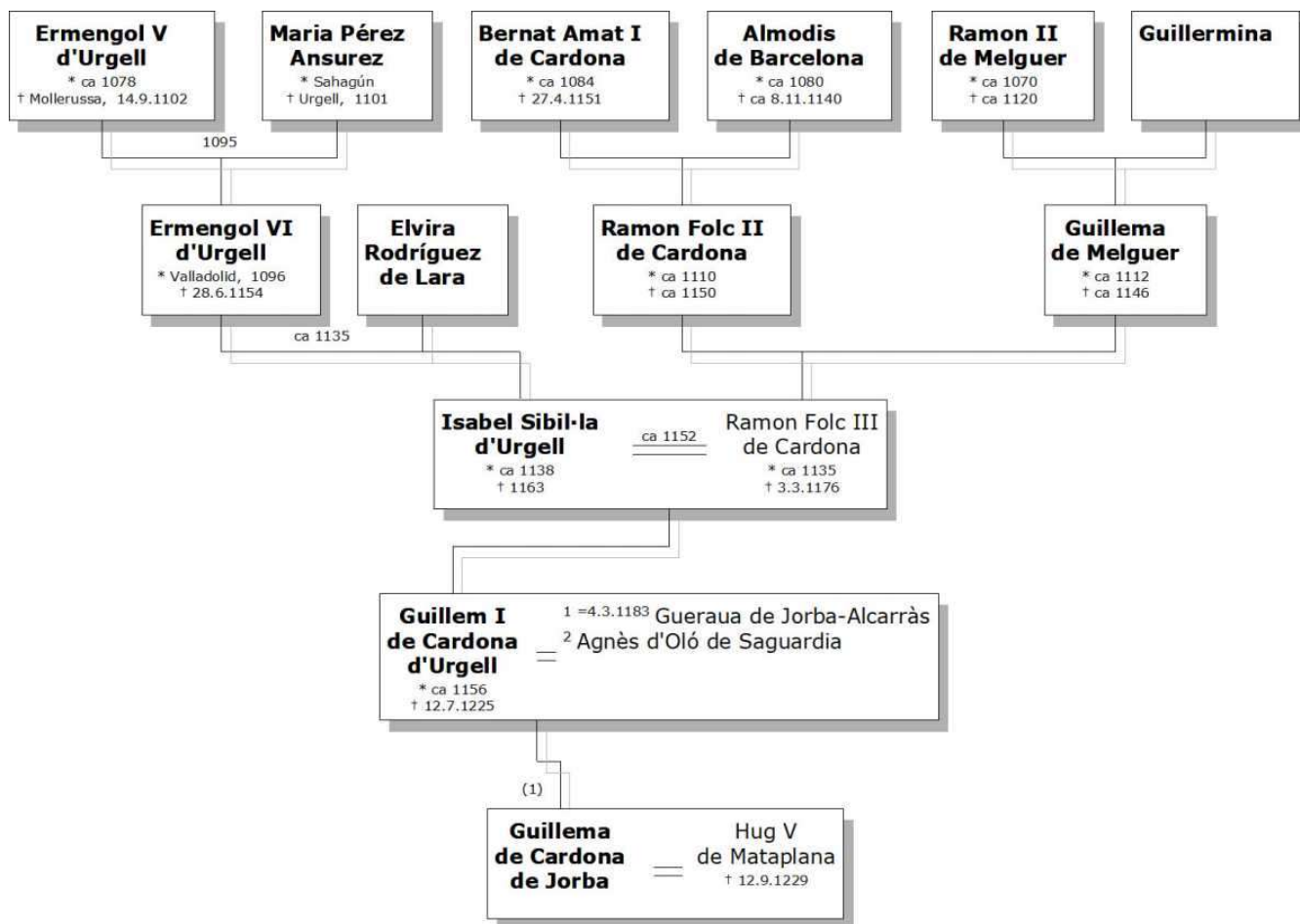
Ramon Folc III de Cardona (*ca1135 - +3/3/1176)

(=ca1152) **Isabel Sibil·la d'Urgell** (*ca1138 - +1163)

Ramon Folc va ser vescomte de Cardona de 1155 a 1176. Era fill de Ramon Folc II i Guillema de Melguer. L'avi Bernat Amat li va fer de regent. El 1162 figurava entre els signants de l'acta de convalidació del testament sacramental de Ramon Berenguer IV.

Vers 1171 era un dels negociadors dels acords tributaris entre Alfons I el Cast i els sarraïns de Múrcia. Va morir assassinat pel noble Guillem de Berguedà, gran senyor feudal i també agressiu poeta.

Sibil·la era filla del segon matrimoni d'Ermengol VI amb Elvira Rodríguez de Lara. Ermengol VI era anomenat "el de Castella" i va ser comte d'Urgell de 1102 a 1154. El pare va morir a la batalla de Mollerussa i durant la seva minoria d'edat va restar sota la tutoria del seu avi i senyor de Valladolid, Pedro Ansúrez. Elvira Rodríguez de Lara va ser la segona esposa d'Ermengol VI. Elvira era filla de Rodrigo González de Lara (*ca1078 – d1144) i la infanta Sancha Alfónsez de Castella. Rodrigo va ser comte i alferes reial, un membre molt destacat de la casa de Lara i del regne de Castella. Coneixem tres fills de la Sibil·la i en Ramon Folc: l'Anglesa de Cardona, esposa del comte de Pallars Jussà Ramon VI, en Berenguer I que va ser vescomte de Cardona i Guillem I que el va succeir.

castell de Cardona

Guillem I de Cardona d'Urgell (*1156 - +12/7/1225)
 (=4/3/1183) **Gueraua de Jorba-Alcarràs** (*ca1160 -
 +Cardona 1/6/1196)

Guillem I va regir el vescomtat de Cardona a la mort del seu germà Berenguer I només uns mesos després de la mort del seu pare Ramon Folc III. Va lluitar a la batalla de Muret (1213) contra els croats de Simó IV de Montfort i el 1214 va formar

part de la comissió de magnats aragonesos i catalans que van anar a Narbona per recollir l'infant Jaume després que el Papa Innocenci III n'ordenés l'alliberament a Simó de Montfort. El 1216 va ser un dels 7 consellers del Consell de la Procuradoria que assessorava la regència del comte Sanç d'Aragó durant la minoria d'edat de l'infant Jaume. Més tard va esdevenir conseller del ja rei Jaume I d'Aragó i va intervenir molt activament en les lluites del comtat d'Urgell. Va ser molt alabat pel trobador Ramon Vidal de Besalú i va ser conegut en la seva època per En Guillem "lo ric". Es va casar en segones núpcies amb Agnès d'Oló i, al llarg de la seva vida, va tenir fills bords amb dues amants més.

La Gueraua era senyora dels castells de Aoin, Conca de Òdena i Jorba. Era filla de Guillem d'Alcarràs (*Alcarràs ca1135 - +Jorba d1176) i d'Elisenda d'Òdena (*Òdena ca1140 - +Jorba 1205). El pare Guillem era baró de Jorba, senyor d'Alcarràs i castlà de Montagut i la seva esposa Elisenda era senyora d'Arraona.

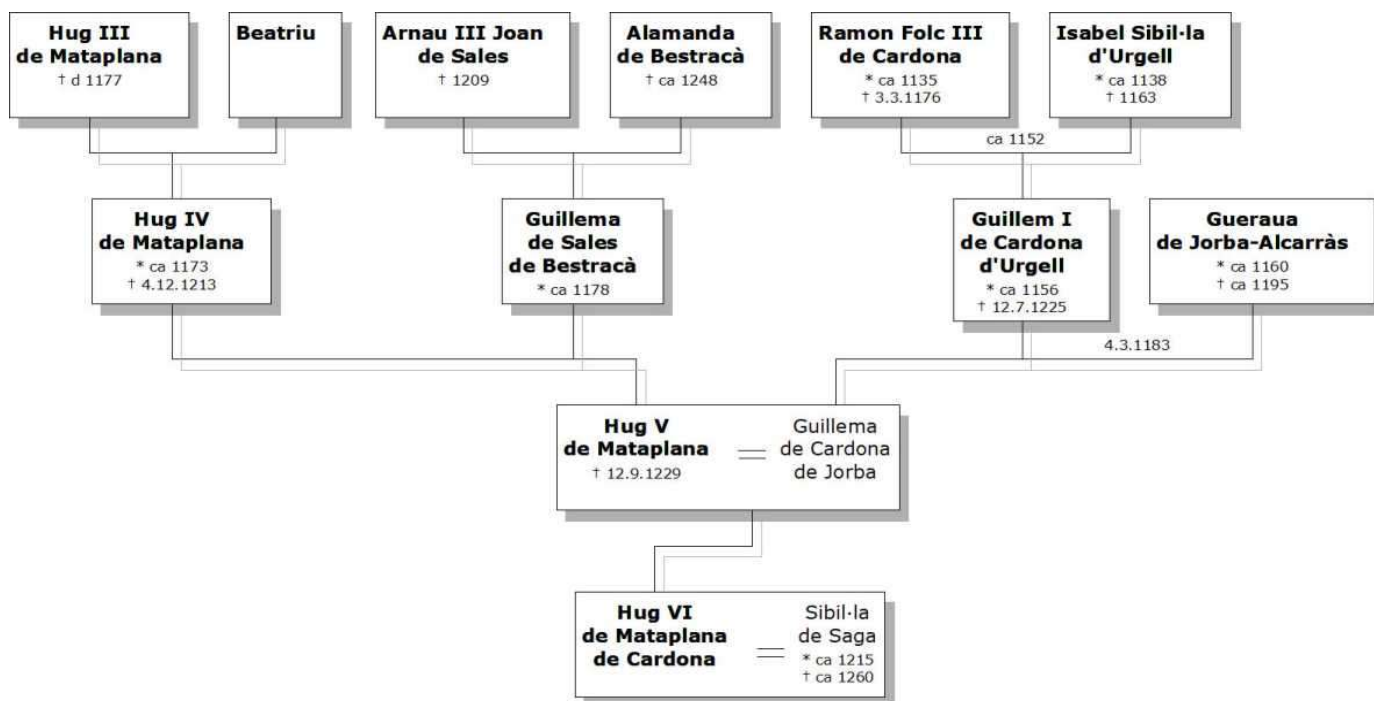
En Guillem i la Gueraua van tenir set fills. D'entre ells trobem el successor al títol en Ramon Folc IV, la Sibil·la, baronessa de Bellpuig, l'Elisenda, vescomtessa de Castellbó, i Guillema que segueix.

Guillema de Cardona de Jorba ()
= Hug V de Mataplana (+12/9/1229)

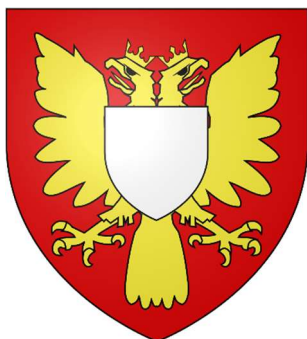
La Guillema era de la família noble dels Cardona, filla del vescomte de Cardona Guillem I i de Guerau de Jorba. Els Cardona eren la segona família més important del Principat de Catalunya i de la Corona d'Aragó, després de la família reial. La família va ocupar el càrrec de vescomtes d'Osona des del 911 almenys. El 986 el comte de Barcelona Borrell II va reedificar Cardona i va posar els seus habitants sota el patrocini del vescomte d'Osona. En el segle XII, la riquesa obtinguda amb l'explotació de la sal va fer augmentar molt la influència dels Cardona.

Hug V, baró de Mataplana, era fill d'Hug IV de Mataplana (*ca1173 - +4/12/1213) i de Guillema de Sales (*ca1178), senyora de Montpalau. Va succeir al seu pare el 1218 i va intervenir en les lluites nobiliàries del país durant els anys d'infantesa de Jaume I, lluitant contra l'infant Ferran, oncle del rei. Va morir a la batalla de Portopí quan formava part del seguici de Guillem de Montcada en la conquesta de Mallorca. Com el pare, va ser un gran protector de trobadors.

Coneixem un fill de Guillema i Hug, l'hereu Hug VI.

Els Mataplana, els Urtx i els Coromina: famílies nobles dels segles XIII al XV.

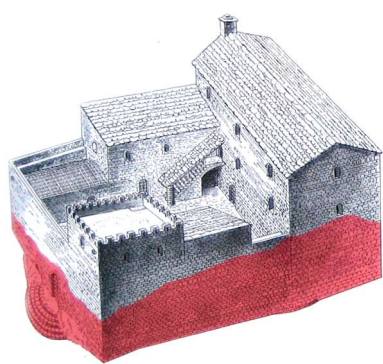
Escut dels Mataplana

Hug VI de Mataplana de Cardona (+ca1290)
(=a 1257) Sibil·la de Saga (*ca1215 + ca1260)

Hug VI, baró de Mataplana, també anomenat Ponç Hug, era fill de Guillema de Cardona i Hug V de Mataplana. Els Mataplana eren un dels llinatges més antics de l'aristocràcia militar catalana, els seus orígens es remunten a la llegenda dels Nou Barons (o Cavallers) de la Fama. Aquesta llegenda parla dels nobles que van acompanyar Otger Cataló (el pare de la pàtria) en la conquesta als sarraïns de les actuals terres catalanes, anys abans que els carolingis.

La Sibil·la era comtessa de Pallars fruit del seu primer matrimoni el 1235 amb Roger I, comte de Pallars i vescomte de Coserans. Era filla de Bertran de Saga (*ca1180), fill de Sibil·la de Berga i GERALDA de Berga (*ca1190) filla de Pere de Berga, germà de la Sibil·la. Pere tant en Bertran i la GERALDA eren cosins germans.

Coneixem tres fills d'Hug VI i Sibil·la: Blanca que segueix, Hug i Beatriu. Hug va ser ardiaca d'Urgell i va intervenir activament prop dels reis Jaume I, Pere II i Alfons II com a conseller i ambaixador en tots els afers importants, sobretot prop de la cort papal. Va assistir com a conseller i capellà a la mort de Jaume I (1276) i de Pere II (1285), dels que va ser molt estimat. El 1277 va ser nomenat paborde de Marsella, i el 1289, bisbe de Saragossa. És remarcable el seu paper com a pacificador i garant dels pactes internacionals. Va coronar el rei Jaume II a Saragossa el 1291.

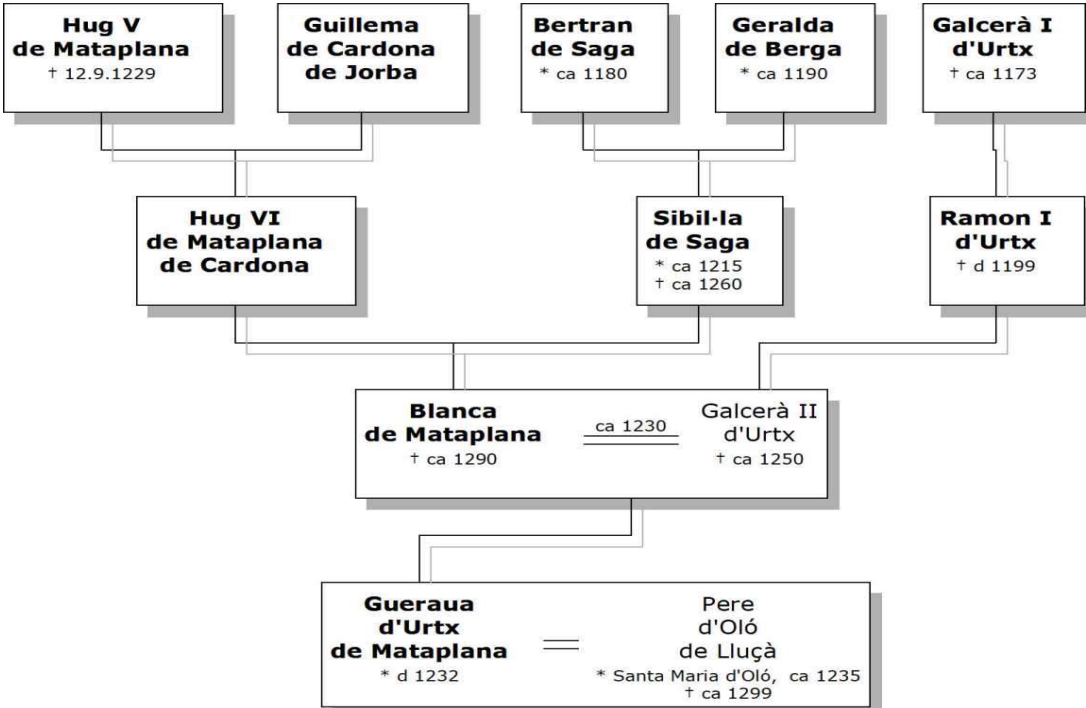
Recreació del castell de Mataplana

Blanca de Mataplana de Berga (+ca1290)
= Galcerà II d'Urtx (+ca1250)

Blanca era la pubilla d'Hug VI de Mataplana i Sibil·la de Berga. Amb el seu marit es van intitular barons de Mataplana. La baronia comprenia les terres de Mogrony (Gombren), el casal de Mataplana, Castellar de N'Hug, tota la vall de Lillet, les parròquies i agregats de Broca i Saus, St. Vicene de Rus i Maïans, Sta. Cecília de Riutort, Sr. Jaume de Frontanya, Palomera i Aranyoner. Es pot trobar molta documentació d'aquesta família.

Galcerà era Senyor de Urtx , vall de Toses, Via, Bar, Dorria, Bulaternera, Tuir, Estoer, Illa, Aristot, Campelles i la meitat de Jóc. Va aportar al patrimoni dels Mataplana la vall de Toses, a més de molts altres llocs i castells escampats per la Cerdanya, el Conflent i el Rosselló: Dorria, Campelles, Urtx, castell de Bar i la vila d'Aristot, béns a la Cerdanya, al Barida, castell de Bula, Tuir, Estoer i béns al Conflent i Rosselló. En Galcerà era fill de Ramon I d'Urtx, un magnat del rei Alfons I el Cast.

El 1246 Jaume I els va vendre el domini alodial que posseïa ens els llocs, castells i dominis dels Mataplana, en especial en els castells de Mataplana, Blancafort i vall de Gombren. La Blanca va crear el poble de Gombren el 1278.

Coneixem nou fills de la Blanca i en Galcerà. D'entre ells hi ha en Ramon II, l'hereu, i la Gueraua que segueix. En Ramon II va fer testament el 1297 i va manar vendre tots els seus bens per tal de reparar les seves injúries i les de la seva mare Blanca. En el testament no s'especifiquen aquestes injúries però el cert és que els marmessors van vendre al seu fill Hug VII tota la baronia de Mataplana i el castell de Toses per 200.000 sous. Així Hug perd una part dels castells que havien estat patrimoni dels Urtx. Un altre fill va ser Pere, bisbe d'Urgell, que es va enfrontar amb el comte Roger Bernat III de Foix pel domini de les valls d'Andorra. El conflicte va acabar amb un pariatge de l'any 1278 i una sentència del 1288 que són l'origen de l'actual regim polític d'Andorra.

Làpida sepulcral de Ramon d'Urtx, germà de Gueraua mort el 1297. Estava al claustre del convent de Sant Doménec de Puigcerdà

Gueraua d'Urtx de Mataplana (*d1232)

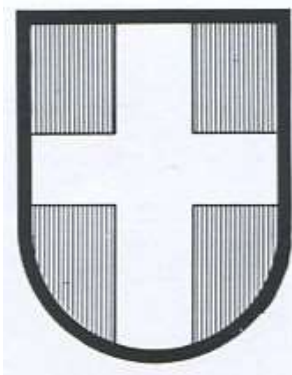
= Pere III d'Oló de Lluçà (*Santa Maria d'Oló ca1235 -ca1299)

La Gueraua era filla dels nobles Blanca de Mataplana i Galcerà II d'Urtx. El seu germà Ramon II va heretar el títol de baró de Mataplana i va estar al servei del rei de la corona d'Aragó tot i que la Cerdanya pertanyia al regne de Mallorca

En Pere va agafar el primer cognom de la mare. Era fill de Miró de Lluçà (*ca1200 - +ca1260) i Elisenda d'Oló de Saguardia (- +ca1274). En Pere va heretar per part de mare les senyories d'Oló i Aguiló, i per part de pare, la senyoria de Quer. En Pere era fill adulterí ja que Elisenda era esposa de Berenguer d'Erill. El 12/10/1260 es va legitimar la paternitat per tal de que pogués heretar.

El castell de Quer està en el municipi de Prat de Lluçanés i és un bé declarat d'interès nacional. Va pertànyer als senyors de Lluçà i el fill Pere hi va edificar la capella de Santa Llúcia vers 1275. En el testament d'en Pere, aquest dona la capella el dret de tasca de pa i vi dels termes dels castell de Quer per al manteniment del seu culte.

Coneixem quatre fills de la Gueraua i en Pere: la Maria que segueix, l'Alamanda, l'Arnau i la Blanca. La Blanca es va casar amb Ramon d'Aguiló, senyor del castell d'Aguiló a Santa Maria d'Oló.

Escut dels Urtx

Maria d'Oló d'Urtx (*ca1270 - +d1341)

(=19/1/1290) Berenguer Comella (*Muntanyola ca1266)

La Maria era filla dels nobles Pere d'Oló i Gueraua d'Urtx.

En Berenguer era fill d'Arnau Comella (*Muntanyola ca1227) i de Saura. Era del mas Comella de Muntanyola que en realitat es trobava a Múnter, un agregat al municipi de Muntanyola a la comarca d'Osona on hi ha el castell del mateix nom.

Coneixem una filla de Maria i Berenguer, la Brunissenda.

Coneixem tres fills d'en Jaume i la Simona: en Bernat, l'hereu (*Manlleu ca1355), la Simona que segueix i en Jaume III. En Bernat es va casar amb Caterina Desvilaró del mas Vilaró de Sant Bartomeu del Grau i en Jaume amb la Caterina Aixalada de Vinçà de la comarca del Conflent.

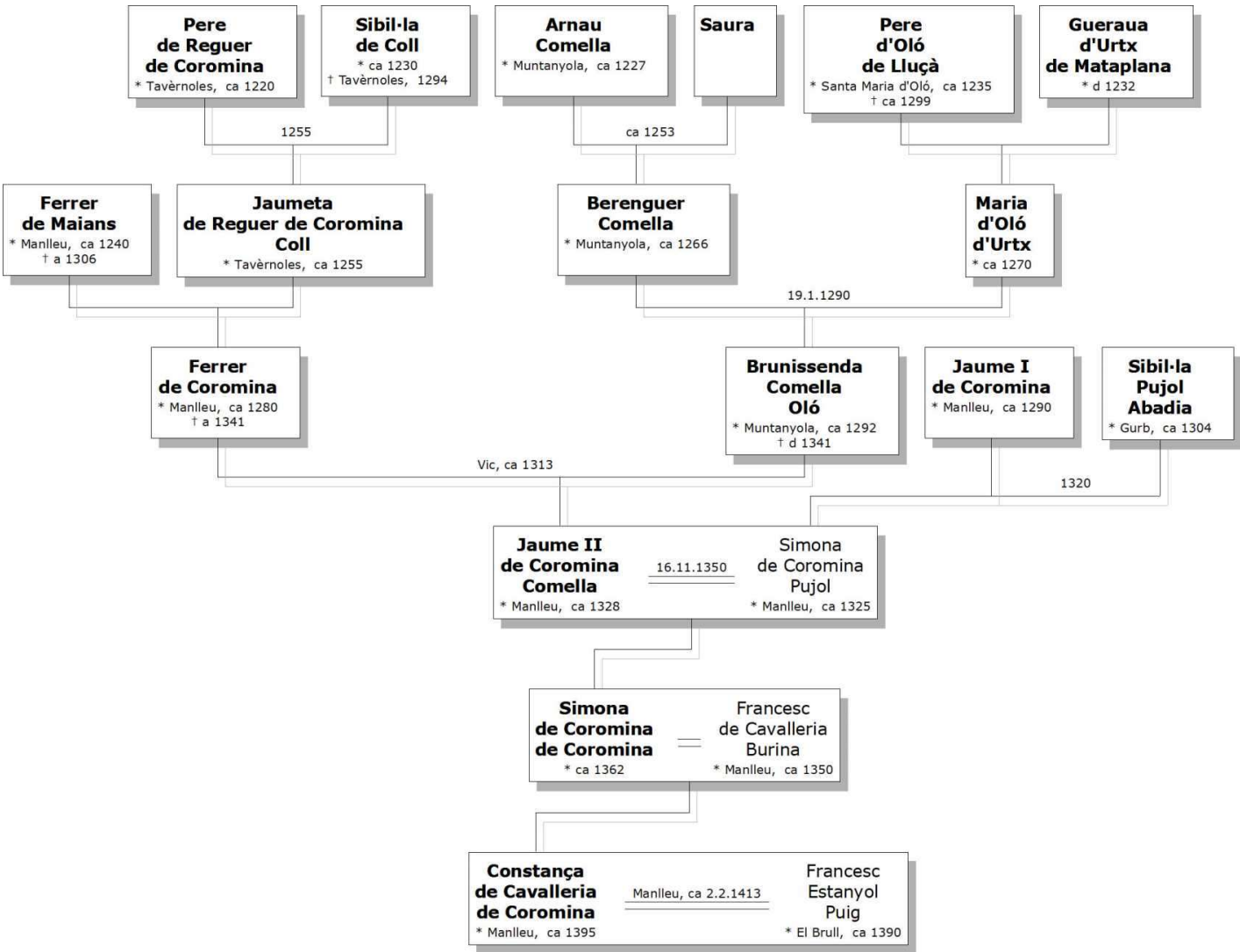
Simona de Coromina de Coromina (*ca1362)
= **Francesc de Cavalleria de Burina (*Manlleu ca1350)**

La Simona era filla de Jaume II de Coromina, senyor dels masos Coromina i Maians de Manlleu.

En Francesc era fill de Pere Burina però va agafar el cognom de la mare, la Saura de Cavalleria de Coromina. Com que la Saura era de la família Coromina, neta de Ferrer de Maians, en Francesc i la Simona eren cosins segons.

La Cavalleria era una antiga masia de la parròquia i terme de Manlleu registrada en el fogatge de 1553. Cavalleria significa extensió de terra donada a un cavaller perquè hi pogués mantenir un cavall armat.

Coneixem una filla de la Simona i en Francesc, la Constança.

Constança de Cavalleria de Coromina (*Manlleu ca1395)
 (=ca1413) **Francesc Estanyol Puig** (*El Brull ca1390)

La Constança era filla de Simona de Coromina i de Francesc de Cavalleria.

En Francesc era de l'Estanyol, una entitat de població del terme del Brull. Era fill de Marc Estanyol (*El Brull ca1365) i Elisenda Puig Parera (*Taradell). Elisenda era filla de Francesc Puig de la casa El Puig de Taradell, un dels principals capitostes remences de la comarca. Aquesta casa està documentada des del segle XI. Originalment podia ser part de la xarxa de torres de guàrdia del castell. En aquest segle XIV era propietat dels Vilademany, els senyors del castell de Taradell.

Coneixem una filla de la Constança i en Francesc, la Margarida.

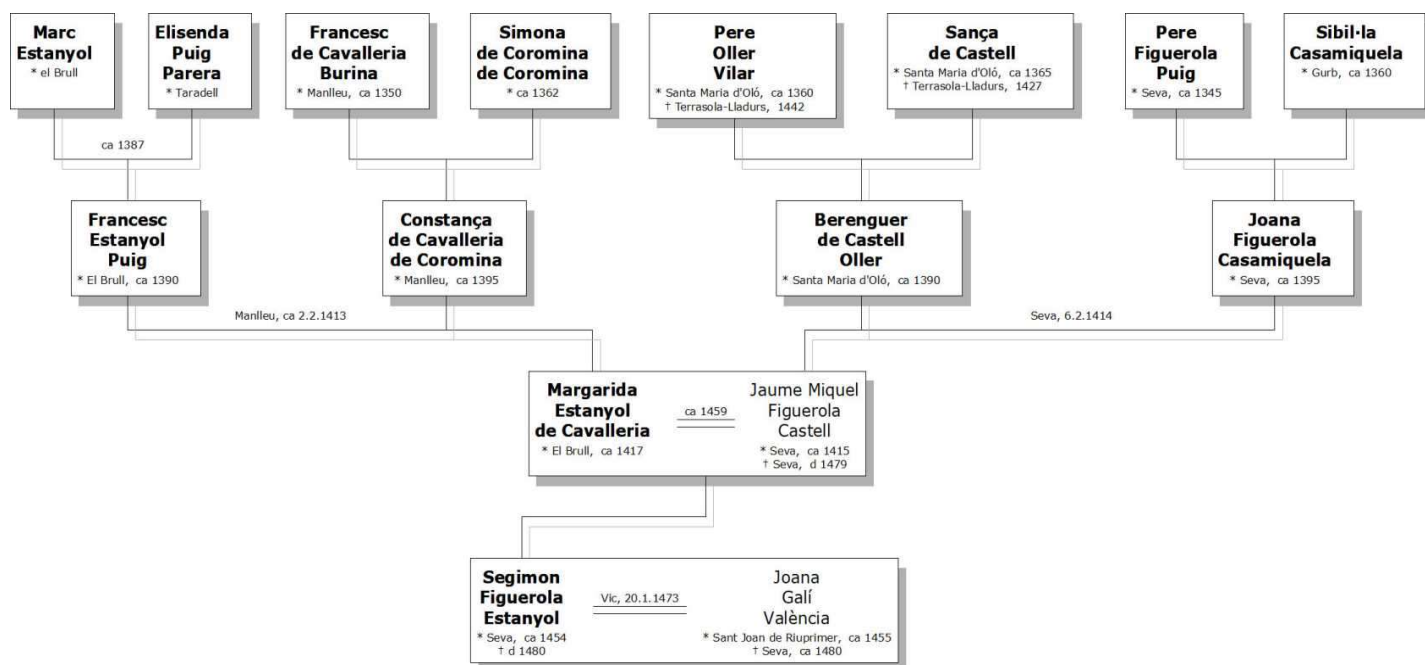
Els Figuerola, els Sala i els Modolell, famílies nobles i benestants dels segles XV al XVII.

Margarida Estanyol de Cavalleria (*El Brull ca1417 - +ca1480)
 (=ca1459) **Jaume Miquel Figuerola Castell** (*Seva ca1415 - +Seva d1479)

La Margarida era filla d'en Francesc Estanyol, propietari de la masia l'Estanyol del Brull. Aquesta masia ja existia a la baixa edat mitjana i està protegida com a bé cultural d'interès local. Els camps de la masia pairal són els actuals camps del golf Muntanyà.

En Jaume Miquel va agafar el cognom de la mare, Joana Figuerola Casamiquela que era la pubilla del mas Figuerola. La Joana es va casar a Seva el 6 de febrer de 1414 amb Berenguer de Castell Oller (*Santa Maria d'Oló ca1390).

Tant sols coneixem un fill de la Margarida i en Jaume, en Segimon.

Mas Figuerola de Seva

Segimon Figuerola Estanyol (*Seva ca1454 - +ca1480)
 (=Vic 20/1/1473) **Joana Galí València** (*Sant Joan de Riuprimer ca1455 - +Seva ca1480)

En Segimon era l'hereu del mas Figuerola, una gran casa noble de Seva. Hi ha constància de la seva existència des de 1201, tot i que els seus orígens són anteriors. S'hi van fer reformes importants durant

aquest segle XV.

La Joana era la pubilla del mas Galí i del mas Valencia. Era filla d'Eulàlia Galí de Busquets (*Vic ca1437 - +Vic d1500) pubilla del mas Galí, de qui va agafar el cognom. L'Eulàlia es va casar a Vic vers 1455 amb el pare de la Joana, en Francesc València de Mirambell (*Gurb ca1425) de família noble i hereu del mas València de Gurb. En Francesc també era descendent dels Vall·llobera de Tona.

Tant sols coneixem dos fills de la Joana i en Segimon, en Segimon (*ca1475) la Joana.

Torre vella del mas Galí

Joana Figuerola Galí (*Seva ca1480 - +Arenys de Munt d1533)
 (=Seva 5/5/1502) **Bernat VI de Sala Vilar** (*Arenys de Munt 1469 - +Arenys de Munt 1543)

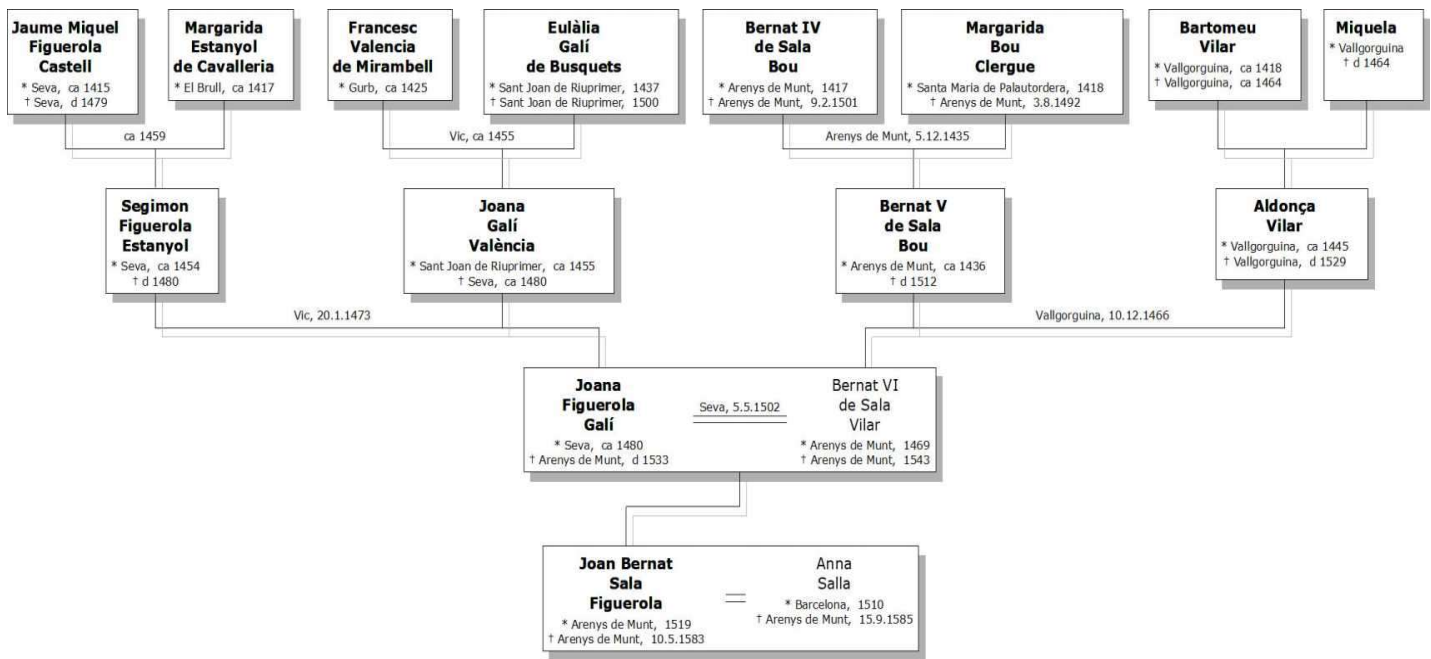
La Joana era filla de Segimon Figuerola, probable propietari del mas Figuerola de Seva. Va fer testament el 19 de juliol de 1533 en el qual va instituir hereu seu universal al seu fill Joan de Sala.

En Bernat de Sala era l'hereu del mas Sala d'Arenys de Munt i era fill de Bernat Sala Bou (*Arenys de Munt ca1436 - +d1512) i d'Aldonça Vilar (*Vallgorguina ca1445 - +d1529). L'Aldonça era filla del cavaller de Vallgorguina Bartomeu Vilar i es va casar amb en Bernat a Vallgorguina el

10 de desembre de 1466. En els capítols matrimonials trobem que la seva dot van ser 100 lliures i un cofre de roba, vestits i joies, certificat pel notari Pere Andreu Masons, notari senyorial del castell de Montclús.

La família Sala era una família noble molt important amb escut d'armes a la catedral de Girona i a l'església d'Arenys de Munt. L'escut d'or té una casa d'atzur i en el centre del portal, un lleó rampant que té entre les urpes un cor d'atzur que diu Sala. Està documentat el llinatge fins al segle XI. El 1210 Pere de Sala va obtenir del monestir de Sant Pol l'exempció de la remença per a ell i els seus descendents. Cap al 1432, els Sala es van lliurar del domini del monestir i van començar a exercir com a senyors feudals, establint terres en emfiteusi a altres pagesos per a que els paguessin censos i els retessin homenatge.

Coneixem vuit fills de la Joana i en Bernat. El gran i hereu va ser en Joan Bernat que segueix la línia troncal.

Escut dels Sala d'arenys de Munt

Joan Bernat de Sala Figuerola (*Arenys de Munt 1519 - +Arenys de Munt 10/5/1583)

= **Anna Salla** (*Barcelona ca 1510 - +Arenys de Munt 15/9/1585)

En Joan (o Joan Bernat) era l'hereu i propietari del mas Sala. Era Doctor en Lleis i va ser procurador de la universitat d'Arenys de Munt el 1569. També era familiar del Sant Ofici el 1570. La paraula universitat s'utilitzava en aquell temps per referir-se a la parròquia. El "Sant Ofici" es referia a la Inquisició espanyola, una institució de trist record fundada pels reis catòlics. Els familiars del Sant Ofici estaven nomenats pels inquisidors de districte. Encara que eren els membres de menor nivell, eren càrrecs molt cotitzats

pels seus privilegis com l'exempció d'alguns impostos. A més era un reconeixement a la puresa de la sang. En Joan va fer testament el 23 de març de 1580 davant del notari de Monpalau Antoni Joan Homs i va instituir hereu seu universal al seu fill Bernat.

De l'esposa Anna Salla no hem trobat informació. D'entre els nou fills d'en Joan i l'Anna hi ha en Bernat que va ser l'hereu i l'Elionor que segueix la línia troncal dels Amat.

Can Sala de Dalt d'Arenys de Munt

Elionor de Sala Salla (*Arenys de Munt ca1545 - +Sant Just Desvern 15/4/1586)

(=23/5/1562) **Pau Modolell Corts** (*Sant Just 29/1/1542 - +Sant Just 18/5/1598)

La Elionor Sala era una de les germanes de l'hereu del mas Sala d'Arenys de Munt, en Bernat VII de Sala, Donzell d'Arenys. El 1562 fa capítols matrimonials on es diu que el pare la dota amb 150 lliures que el seu cunyat fa créixer amb 150 lliures més.

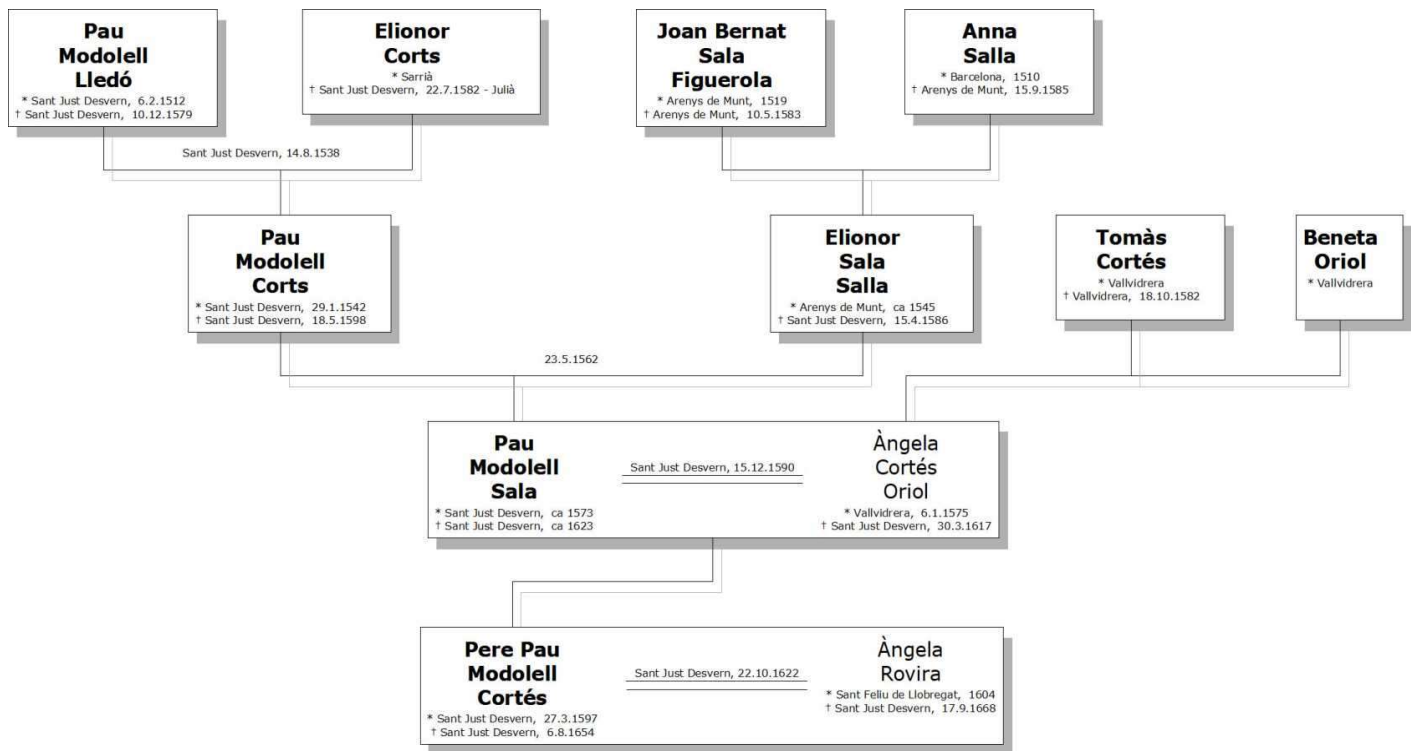
En Pau era l'hereu de can Modolell de Sant Just i era fill de Pau Modolell Lledó (*Sant Just 6/2/1512 - +Sant Just 10/12/1579) i Elionor Corts (*Sarrià - + Sant Just 22/7/1582). Pau es va casar en segones núpcies amb Beneta, vídua de Tomàs Cortés de Vallvidrera.

L'Elionor i en Pau van tenir tres fills: l'hereu Pau (*), Elionor (*1567) i Margarida (*). Tant en Pau com l'Elionor obren línies que arriben als Amat. La línia de l'Elionor torna a unir-se a la d'en Pau després de 7 generacions (amb Madrona Llopard). Aquí seguirem la línia d'en Pau, l'hereu.

Pau Modolell Sala (*Sant Just ca1573 - +Sant Just ca1623)
(=15/12/1590) **Àngela Cortés Oriol** (*Vallvidrera 6/1/1575 - +Sant Just 30/3/1617))

En Pau era l'hereu de can Modolell, una casa de pagès senyorial que consta a l'inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Hi ha referències de la família des del segle XIV i de la masia familiar de Sant Just des del 1510. La família Modolell és un dels pocs cognoms santjustencs amb presència ininterrompuda des de l'inici dels registres parroquials i al llarg dels segles es va estendre per diferents parròquies de la conca baixa del Llobregat. Els costums hereditaris propis de Catalunya obligaven els fills no hereus a buscar fortuna en d'altres llocs.

L'Àngela era filla de Tomàs Cortés (*Vallvidrera - +Vallvidrera 18/10/1582) i Beneta Oriol (*Vallvidrera). En Pau i l'Àngela van tenir nou fills, entre ells l'hereu, en Pere Pau

Can Modolell de Sant Just

Pere Pau Modolell Cortés (*Sant Just 27/3/1597 - +Sant Just 6/8/1654)
(=Sant Just 22/10/1622) **Àngela Rovira** (*Sant Feliu de Llobregat 1604 - + Sant Just 17/9/1668)

En Pere Pau era l'hereu de can Modolell. Aquesta generació és l'origen de les quatre línies del Modolell de Sant Just Desvern.

L'Àngela era filla de Jaume Joan Rovira (*Sant Feliu 4/10/1583 - +Sant Feliu 1623) i Àngela (*Sant Feliu - +Sant Feliu 27/1/1609). Una característica dels hereus de can Modolell, que també

es troba en d'altres famílies i que cal destacar, és la tendència majoritària a buscar la futura muller fora de la pròpia parròquia. Així trobem noies de Sant Feliu, de Vallvidrera, d'Arenys de Munt i de Sarrià en cinc generacions.

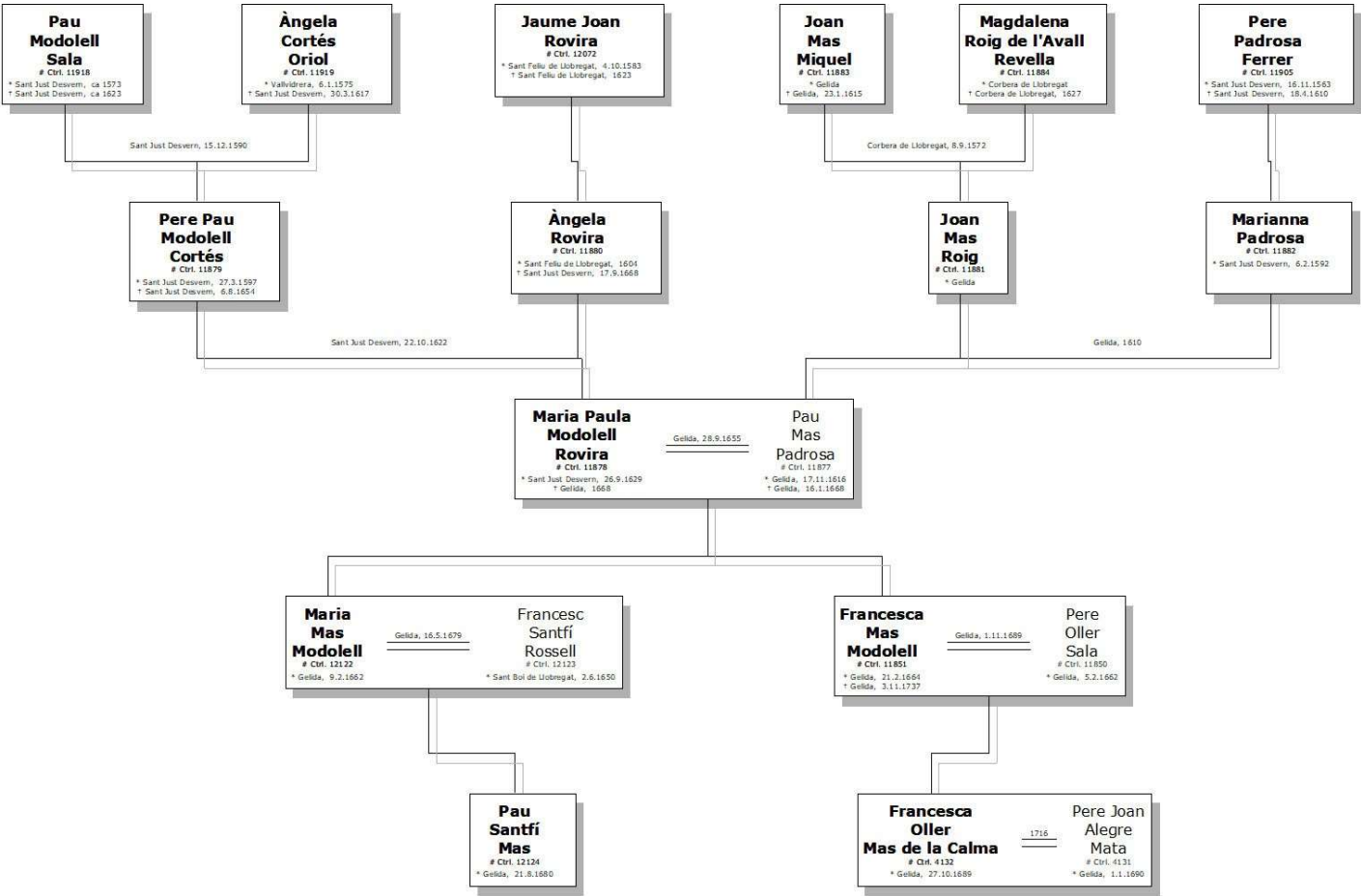
En Pere Pau i l'Àngela van tenir 18 fills, entre ells l'hereu, en Francesc, i la Maria Paula que segueix la branca dels Amat. Un altre germà, en Just, es va casar amb la Maria Ginestar i comença la línia dels Modolell-Ginestar.

Maria Paula Modolell Rovira (*Sant Just 26/9/1629 – Gelida 1668)
(=Gelida 28/9/1655) Pau Mas Padrosa (*Gelida 17/11/1616- + Gelida 16/1/1668)

La Maria Paula era filla de Pere Pau, l'hereu de can Modolell de Sant Just. El seu marit, en Pau, era l'hereu del mas de la Calma de Gelida, fill de Joan Mas Roig (*Gelida) i Marianna Padrosa (*Sant Just Desvern 6/2/1592), filla de l'hereu de can Padrosa de la Muntanya.

El mas de la Calma o mas de la Cauma, s'anomenava antigament mas Descoll ja que en el segle XIV els propietaris eren els Coll. El primer document és un pergamí de 1321 amb l'hereu Pere Coll casat amb una Guillamona. Després va passar als Bassa i posteriorment, en el segle XV, als Mas.

Coneixem set fills del Maria Paula i en Pau: Francesc (*1656), Pere (*1658), Miquel (*1661), Maria (*1662), Francesca (*1664), Anna Maria (*1666) i Joan (*1668). La Maria va ser finalment la pubilla i quan es va casar amb Francesc Santfí es va canviar el nom de la masia que des d'aleshores es va conèixer com a Can Santfí. Una germana de la Maria, la Francesca, segueix la línia d'avantpassats dels Amat.

Els avantpassats dels segles XVII al XIX i les seves masies

Can Toni Oller és el nom actual de l'antic mas de la Calma

Francesca Mas Modolell (*Gelida 21/2/1664 - +Gelida 3/11/137)

(=Gelida 1/11/1689) **Pere Oller Sala** (*Gelida 5/2/1662 - +)

La Francesca era filla de l'hereu del mas de la Calma. Es va casar en segones núpcies amb Josep Bauris.

En Pere era l'hereu de can Perejoanet de Gelida i era fill de Bartomeu Oller Llopard (*Gelida 3/1/1637) i Marianna Sala Alegre (*Cervelló

9/2/1638). La Marianna era descendent dels Montmany de Sobrerroca de Pallejà. El besavi de la Marianna, Montserrat Montmany de Sobrerroca, és també avantpassat dels Amat per una línia diferent que passa pels Penyella de la Creu.

La masia de can Montmany de Sobrerroca de Pallejà ja devia existir molt abans però la primera referència que tenim és el fogatge de 1493 on trobem a Vicenç Montmany de Sobrerroca. En el portal del tancat encara hi figura la inscripció "1676 - Jaume Montmany". De fet la masia va ser propietat dels Montmany fins el segle XIX quan es va vendre a Pere Bosc Albareda.

La Francesca i en Pere van tenir una filla, la pubilla Francesca.

Ca n'Alegre de Castellví de Rosanes

Francesca Oller Mas de la Calma (*Gelida 21/2/1664 – +Gelida 3/11/1737)

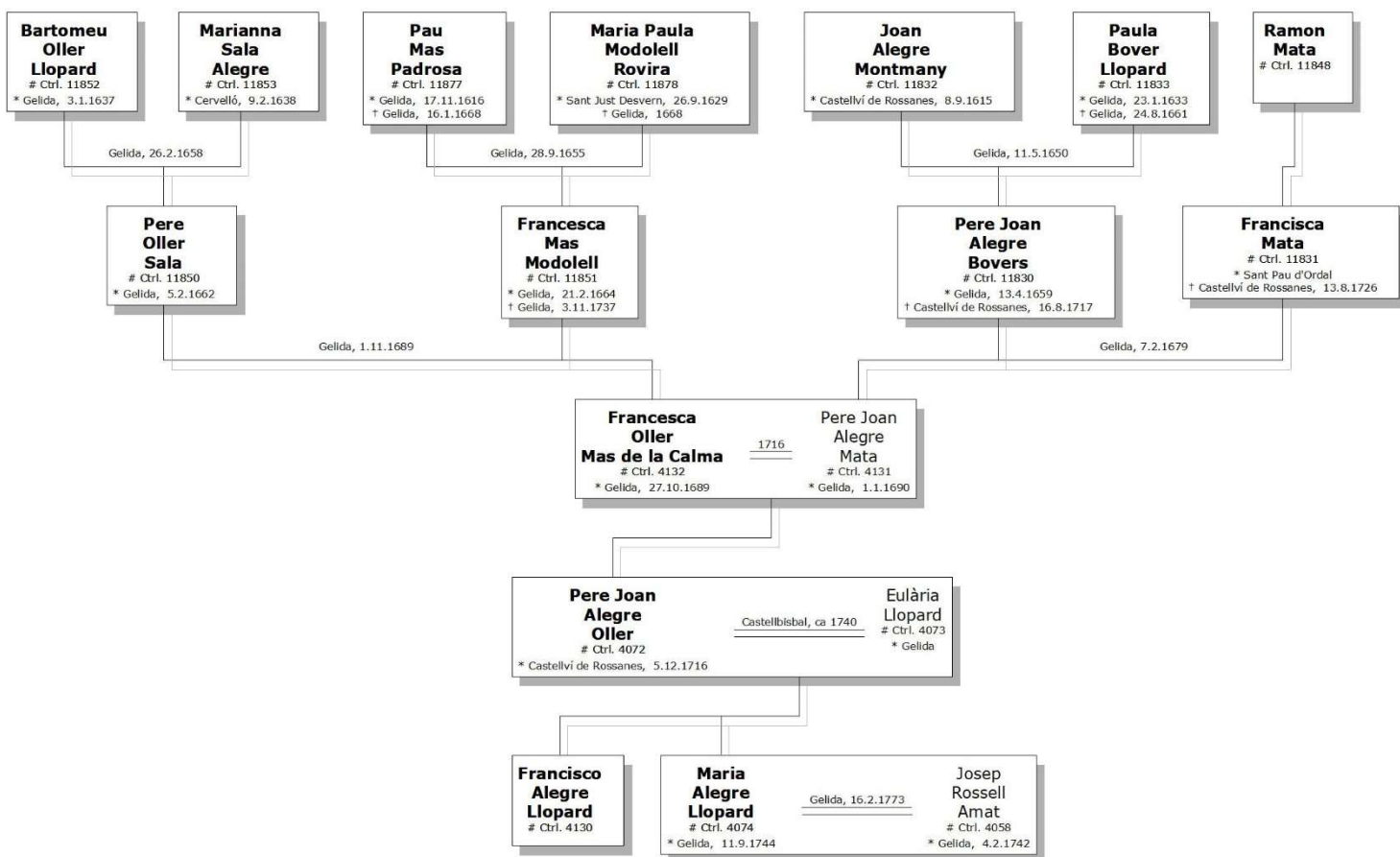
(=Gelida 1/11/1689) **Pere Joan Alegre Mata** (*Gelida 1/1/1690 –)

La Francesca era la pubilla de can Perejoanet de Gelida i era filla de Francesca mas de la Calma i Pere Oller. El seu marit, en Pere Joan era fill de Pere Joan Alegre Bovers (*Gelida 13/4/1659 – +Castellví 16/8/1717) i de Francesca Mata (*Sant Pau d'Ordal – +Castellví

13/8/1726). El pare Pere Joan era l'hereu de ca n'Alegre de Castellví de Rossanes i va ser batlle de Castellví el 1716 i 1717. L'hereu va ser el seu fill Francisco, el germà gran d'en Pere Joan Alegre Mata.

Les primeres informacions que tenim de la masia de ca n'Alegre són del segle XVI i fan referencia als Castanyer com propietaris. Vers 1546 l'Eulàlia Castanyer es va casar amb Bartomeu Alegre d'Olesa de Montserrat, començant així la línia dels Alegre.

Coneixem sis fills de la Francesca i en Pere Joan: Pere Joan (*1716), Josep (*1719), Francesc (*1721), Maria (*1723), Francesc (*1726) i Josep (*1729). El primer va ser l'hereu i va començar així la branca dels Alegre de can Perejoanet.

Can Perejoanet de Gelida

Pere Joan Alegre Oller (*Castellví de Rossanes 5/12/1716 –)
(=Castellbisbal ca1740) **Eulària Llopard** (*Gelida –)

En Pere Joan era l'hereu de can Perejoanet de Gelida. De la seva esposa, l'Eulària no en tenim dades.

A finals del segle XIV trobem les primeres referències dels Oller de can Perejoanet. Vàries generacions dels Oller van ser els propietaris de la

masia fins que la pubilla de la casa, la Francesca Oller es va casar amb Pere Joan Alegre i el cognom de la propietat va passar a ser Alegre. A la següent generació va tornar a canviar el cognom a Rossell al haver-hi com veurem una altre pubilla.

Coneixem dos fills d'en Pere Joan i l'Eulària: en Francisco i la Maria. En Francisco devia morir jove ja que la pubilla va ser la seva germana Maria.

Maria Alegre Llopard (*Gelida 11/9/1744 –)
(=Gelida 16/2/1773) **Josep Rossell Amat** (*Gelida 4/2/1742 –)

La Maria era la pubilla de can Perejoanet de Gelida. Es va casar amb en Josep que era l'hereu de can Rossell de la Muntanya. Es van ajuntar així els dos patrimonis.

En Josep era fill d'en Josep Rossell Peixó (*Gelida 12/10/1712 –) i de Madrona Amat Gras (*Sant Sebastià dels Gorgs –). El pare va ser alcalde de Gelida en vàries ocasions entre 1741 i 1774 i el fill Josep també va ser alcalde de Gelida

entre 1801 i 1802. La mare, Madrona Amat Gras, era dels Amat de Sant Sebastià dels Gorgs. Un germà seu, en Josep, era el rebesavi per línia paterna de l'Andreu Amat Panyella.

La masia de can Rossell de la Muntanya de Gelida va anar canviant de nom en funció dels propietaris. L'antic mas Juncosa va canviar a can Duran de la Muntanya i posteriorment can Rossell quan es va vendre a Josep Rossell Bosc. Els Rossell procedien de can Rossell de can Rossell de la Llena i eren oriünds de Subirats.

Coneixem sis fills d'aquest matrimoni: Pere (1774), Madrona (1776), Maria Rosa (1778), Josep (1780), Pau (1783) i Josepa (1786).

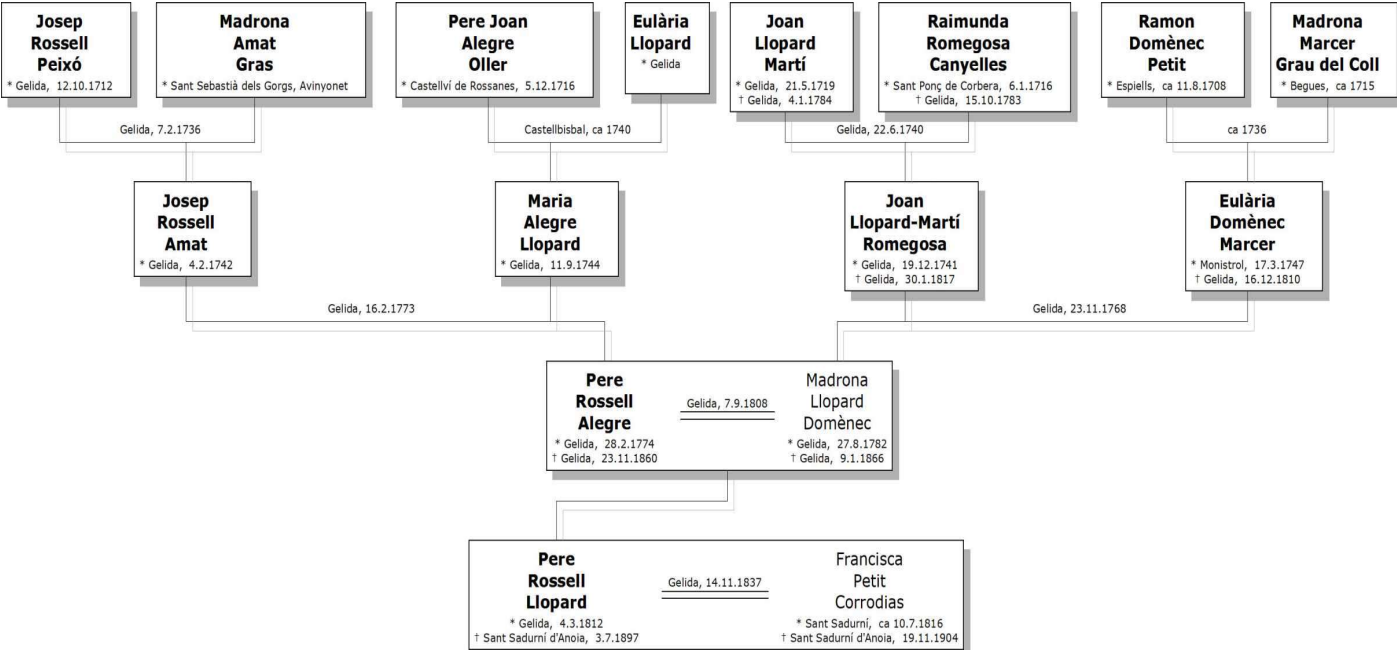
can Rossell de la Muntanya, a Gelida

Pere Rossell Alegre (*Gelida 28/2/1774 – +Gelida 23/11/1860)
(=Gelida 7/9/1808) **Madrona Llopard Domènec** (*Gelida 27/8/1782 – +Gelida 9/1/1866)

En Pere era el fill gran i hereu de can Rossell de la Muntanya. La Madrona era filla de Joan Llopard-Martí Romegosa, el propietari de can Martí de Dalt, i Eulària Domènec Marcer d'Espells, descendent dels Grau del Coll. El germà gran de la Madrona, en Joan, va ser l'hereu de can Martí.

Can Martí de Dalt es coneixia antigament com lo mas de la Torrevella amb referències des del segle XIV. Va ser propietat primer dels Miquel i després dels Martí. Amb la unió el 1711 de Maria Martí i Pau Llopard de Corbera els successors es van cognominar Llopard-Martí.

La Madrona i en Pere van tenir set fills: Josep (1810), Pere (1812) , Francesc (1814), Antoni (1817), Antònia (1820), Rosa Maria (1822) i Maria (1826). Va deixar la propietat al fill gran, en Josep, que va ser batlle de Gelida el 1842 i entre 1857 i 1858. El segon fill, en Pere va continuar la branca dels Amat.

Can Prats de Sant Llorenç d'Hortons

Pere Rossell Llopard (*Gelida 4/3/1812 – +Sant Sadurní 3-7-1897)

(=Gelida 14/11/1837) **Francisca Petit Corrodies** (*Sant Sadurní 10/7/1816 – Sant Sadurní 19/11/1904)

En Pere era fill de Pere Rossell Alegre, l'hereu de can Rossell de la Muntanya, i de la Madrona Llopard.

La Francisca era filla d'Antoni Petit Mestre (*Sant Sadurní 14/1/1775)

i de Margarida Corrodies Catassus (*Sant Llorenç d'Hortons 23/12/1779). La Margarida era germana d'en Jaume Corrodies, l'hereu de Can Prats de Sant Llorenç.

La propietat de can Prats de Sant Llorenç d'Hortons es fruit de la unió dels masos Raspall, Avinyó i Benet. Sembla que la masia original data del 1393 i qui va donar nom a la finca i a la masia va ser en Joan Prats, el 1568. Anys més tard, l'hereu Isidre Prats Tobella no va tenir descendència i va deixar la propietat a un fill de la seva germana Agnès, l'Isidre Corrodies Prats. Va canviar així el cognom de la propietat però no el de la masia.

En Pere i la Francisca van tenir set fills: Antonio, Francisco, Maria, Josep, Carmen, Mercè i Dolors. La darrera és la que segueix la línia d'avantpassats dels Amat.

Per les properes generacions, veure els apartats dedicats específicament:

Dolors Rossell Petit (*Sant Sadurní 27/2/1860 – +Sant Sadurní 10/3/1900)

(=Sant Sadurní 14/1/1893) **Andreu Amat Panyella** (*Sant Sadurní 17/2/1862 – +Sant Sadurní 17/1/1941)

Andreu Amat Rossell (*Sant Sadurní 17/9/1894 – +Sant Celoni 5/2/1987)

(=Barcelona 10/12/1922) **Maria esperança Roca Masip** (*Barcelona 14/5/1900 – +Sant Celoni 14/4/1992)

Andreu Amat Roca (*Barcelona 28/10/1923 – +Sant Celoni 31/12/2000)

(=Sant Celoni 15/10/1951) **Pilar Riera Sureda** (*Sant Celoni 11/12/1922 – +Sant Celoni 29/1/2015)

Miquel Amat Riera (*Sant Celoni 29/8/1958)

(=Sant Bernat 16/9/1983) **Pilar Altés Machín** (*León 27/8/1960)

ARBRE TRONCAL DES DE LLUÍS I REI DE FRANÇA FINS A LA CASA DE CARDONA

Hem detallat la línia troncal d'avantpassats dels Amat de Sant Celoni que passa per Berta de França, la filla de Carlemany. L'emperador va tenir un altre fill, en Lluís, que va ser l'hereu i que, passant pels Bosònides i el casal de Barcelona, arriba fins a la casa de Cardona. Amb Ramon Folc III entronca amb la línia que ja hem vist. Detallem a continuació aquesta segona línia.

Els reis francs: segles VIII i IX

Carlemany de França (*2/4/742 Lieja - +Aquisgrà 28/1/814)

(=771) Hildegarda de Vintzgau (*Suàbia 758 - +Thionville 30/4/783)

Veure el primer arbre troncal que segueix amb la filla de Carlemany, Berta de França.

Lluís I el Pietós

Lluís I de França (*16/4/778 Chasseneuil du Poiteau - +Ingelheim 23/6/840)

(=ca794) Ermengarda d'Hesbaye (*ca778 - +Angers 3/10/818)

Lluís I el Pietós, Ludovicus Pius, va ser l'hereu de Carlemany com a rei dels francs i emperador del Sacre Imperi Romanogermànic (814-840). La seva vida està molt ben documentada i aquí no ens estendrem massa. Volem destacar però que durant la seva joventut va ser rei d'Aquitània i va fundar el comtat de Barcelona quan va conquerir la capital als musulmans el 801. Barcelona tenia una petita guarnició àrab però estava dominada de facto per les classes patrícies urbanes. Així Lluís va negociar un acord amb les elits barcelonines nomenant comte de Barcelona a Berà (*Girona 770 - +Rouen 844), fill de Guillem de Tolosa, el cosí germà de Lluís. També va elevar Barcelona a la categoria de marquesat de la Gòtia que agrupava diversos comtats ubicats entre Montpeller, la Seu i Barcelona.

Ermengarda era una aristòcrata de l'imperi carolingi, filla d'Ingram, comte d'Hesbaye i nebot de Rotruda, l'esposa de Carles Martell. Una vegada casada es va instal·lar a la residència imperial d'Aix-la-Chapelle. Va morir a Angers quan acompanyava al seu marit en una campanya contra els bretons.

Coneixem sis fills de Lluís i Ermengarda, d'entre ells hi ha: Lotari, l'hereu que segueix, Pipí, rei d'Aquitània i Lluís II el Germànic, rei de la França Oriental. Quan va morir Ermengarda Lluís es va casar amb Judith de Baviera amb qui va tenir Carles II el Calb (*Frankfurt 18/6/823 - +Avrieux 6/10/877) que va arribar a ser el cinquè Emperador d'Occident.

Vitrall de Lotari I a la catedral d'Estrasburg

Lotari I (*795 - +Prüm 9/9/855)

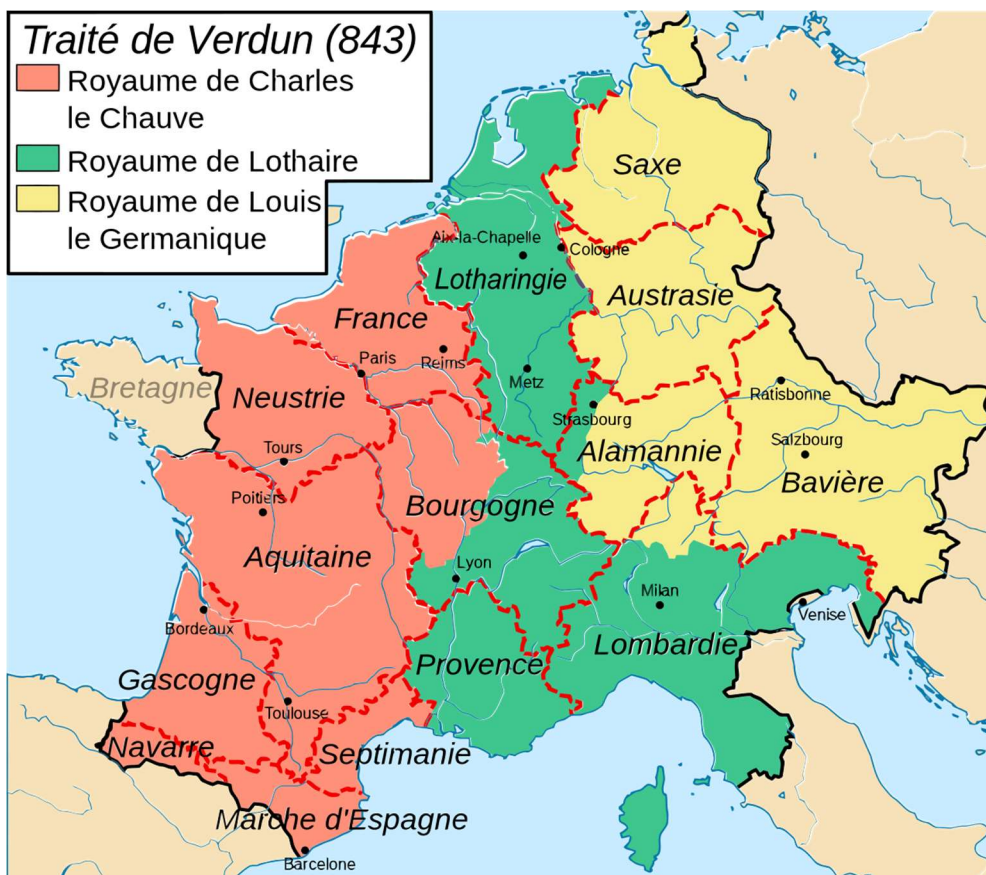
(=Thionvilla 821) **Ermengarda de Tours** (*Alsàcia 804 - +Erstein 20/3/851)

Lotari va ser el fill gran de l'emperador Lluís el Pietós. Va ser rei d'Itàlia per cessió del pare (820-855) i de Borgonya i Lotaríngia (840-855). El 823 va ser coronat emperador a Roma i el 834 es va retirar a Itàlia per encarregar-se del govern. Quan va morir el pare va lluitar contra els seus germans, Carles II el Calb i Lluís II el Germànic, però va ser derrotat a Fontenoy-en-Puisaye i va haver d'acceptar el Tractat de Verdun el 843, pel qual quedava dividit l'imperi; tanmateix, va ser reconegut emperador. Lotari va conservar Itàlia, Provença i Frísia. Abans de morir va dividir els estats entre els seus fills. Per la seva vida i la seva tasca en pro de la religió cristiana, aviat es va considerar com persona santa i va ser proclamat venerable. El procés de beatificació, però, no va continuar.

Ermengarda era una noble molt pietosa filla d'Hug (*a780 - +Pavia 20/10/837), comte de Tours i l'Alta Alsàcia i d'Ava de Morvois. Es creu que va passar la seva joventut al monestir de Sainte-Julie a Bressanone on es va educar va ser escollida abadessa. Lotari la va demanar en matrimoni i es van casar en presència de 21

bisbes. Va viure de prop els incidents familiars que va patir Lotari i li va moderar el caràcter. Va fundar l'abadia d'Erstein on es va retirar i morir. Es venera com a Santa per diverses confessions cristianes (festivitat el 20 de març).

Coneixem vuit fills de Lotari i Ermengarda, d'entre ells trobem a Lluís II (*825 - +875), rei d'Itàlia i emperador d'Occident, Lotari II que segueix i Carles II, rei de Borgonya.

Lotari II de Lotaringia (*835 - +Piacenza 8/8/869)

(=ca862) **Waldrada** (*ca835 - +a880)

Lotari va ser rei dels francs de 855 a 869. Era fill de Lotari I a qui va acompanyar en la campanya a la Gàl·lia comandant els saxons. Després de l'abdicació del seu pare el 855 es va convertir en monarca de la part nord del regne que comprenia el territori situat entre Frísia i l'actual Suïssa. A la seva mort el regne es va denominar en el seu honor Lotaríngia i va ser dividit entre els seus oncles mitjançant el Tractat de Meerssen. Pressionat pel pare es va casar amb Teutberga, filla del poderós Bosó l'Antic. En el moment del matrimoni ja tenia una estimada de nom Waldrada i va intentar desfer-se de Teutberga acusant-la d'incest amb el seu germà Hug però ella es va sotmetre a la prova de l'aigua calenta i la va superar. Finalment, l'any 860 en el concili celebrat a Aquisgrà va aconseguir que es condemnés Teutberga i així la va poder repudiar.

Waldrada, que pertanyia a una família noble d'origen gal·loromà, era la concubina de Lotari amb qui finalment es va poder casar. Després de molts embolics, el Papa la va excomunicar i ella es va retirar a l'abadia de Ludres on es va assabentar de la mort de Lotari. Es va tancar aleshores al monestir de Remiremont on va educar els fills, que havien estat desheretats com a bastards, inspirant-los sentiments de lluita i venjança.

Coneixem tres fills de Lotari i Waldrada: Gisela (*ca855 - +907), casada amb el príncep normand Godfried, Hug (*ca857- +895), duc d'Alsàcia, i Berta que segueix.

Els bosònides i la casa de Barcelona: segles IX a XI

BERTA
Fille de Lothaire

Berta de Lotaringia

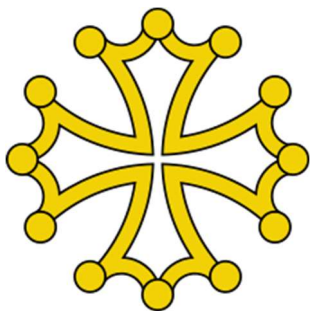
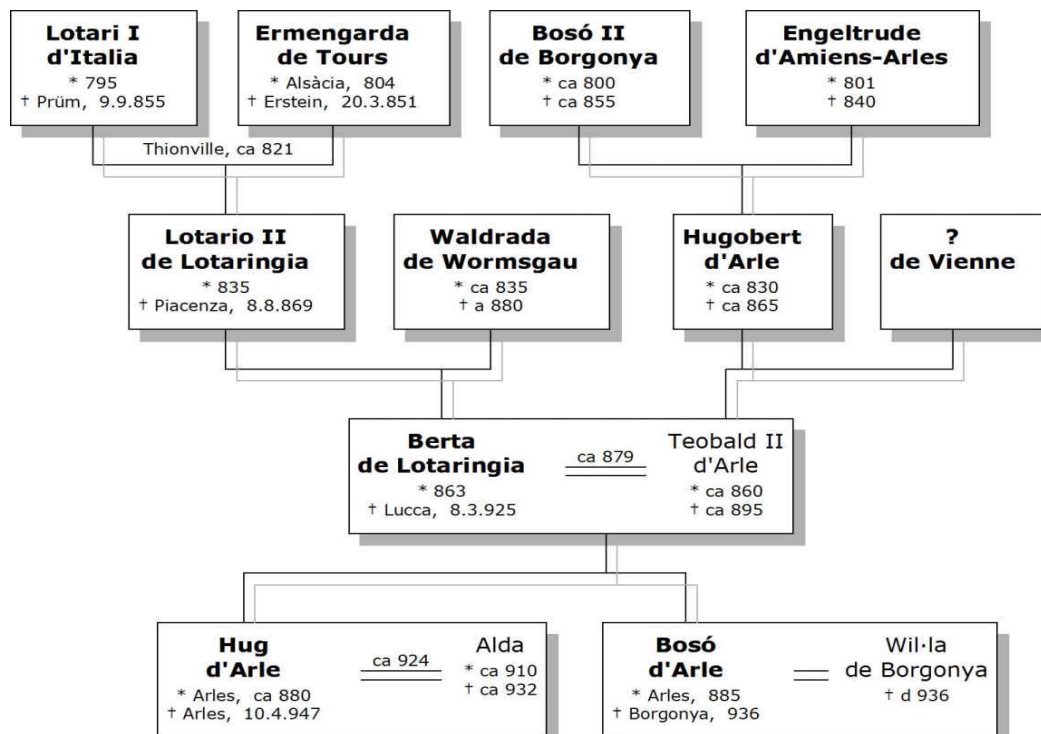
Berta de Lotaríngia (*863 - +Lucca 8/3/925)

(=ca879) **Teobald II d'Arle** (*ca860 - +a895)

Berta va ser una noble toscana filla de Lotari II. Les circumstàncies la van portar a fer una intensa vida política. A la bellesa, unia l'esperit i el valor, i també l'ambició. Va empènyer al seu marit a donar suport a diverses revoltes, una en concret contra el rei d'Itàlia Berenguer I i a favor del rei de Provença, Lluís III el Cec, que ella va fer coronar rei d'Itàlia. Anys després va intentar posar a Hug, el seu fill gran, en el tron d'Itàlia. Ella no ho va poder veure però un any després de la seva mort Hug era rei. Berta també es coneguda per la seva curiosa correspondència amb el califa Al-Muktafi en la que es descriu amb arrogància com a "reina dels francs", tal com es devia sentir en ser descendent de Carlemany. L'objectiu de les cartes era guanyar influència a Sicília. És posava així al mateix nivell que els màxims dirigents polítics de l'època.

Teobald va ser comte d'Arles i era fill d'Hugobert d'Arle (*ca830 - +ca865). El pare Hugobert era germà de Teutberga, l'esposa de Lotari II de Lotaríngia. Teobald va participar en nombroses disputes d'aquella època. Estava entre els borgonyons de l'entorn de Bosó de Provença, el seu cosí germà, quan aquest va fer el cop d'estat i es va proclamar rei de Provença. Després de la seva mort, Berta es va tornar a casar amb Adalbert, marquès de la Toscana.

Coneixem 3 fills de Berta i Teobald: Hug (*ca882 - +947) que va ser rei d'Itàlia, Bosó que segueix i Teutberga.

Escut de Bosó d'Arle

Bosó d'Arle (*Arles 885 - +Borgonya 936)
= **Wil·la de Borgonya** (+d936)

Bosó d'Arle també dit Bosó VI de Provença va ser comte d'Avinyó i Vaisin, comte d'Arles i marquès de Toscana. Va succeir al seu germà Hug quan aquest se'n va anar a Itàlia. Bosó també es va implicar a Itàlia i el 931 Hug el va designar marquès de Toscana. HI ha informacions que diuen que a instancies de la seva esposa Wil·la hauria intentat un cop de força contra el seu germà i aquest va ordenar assassinar-lo.

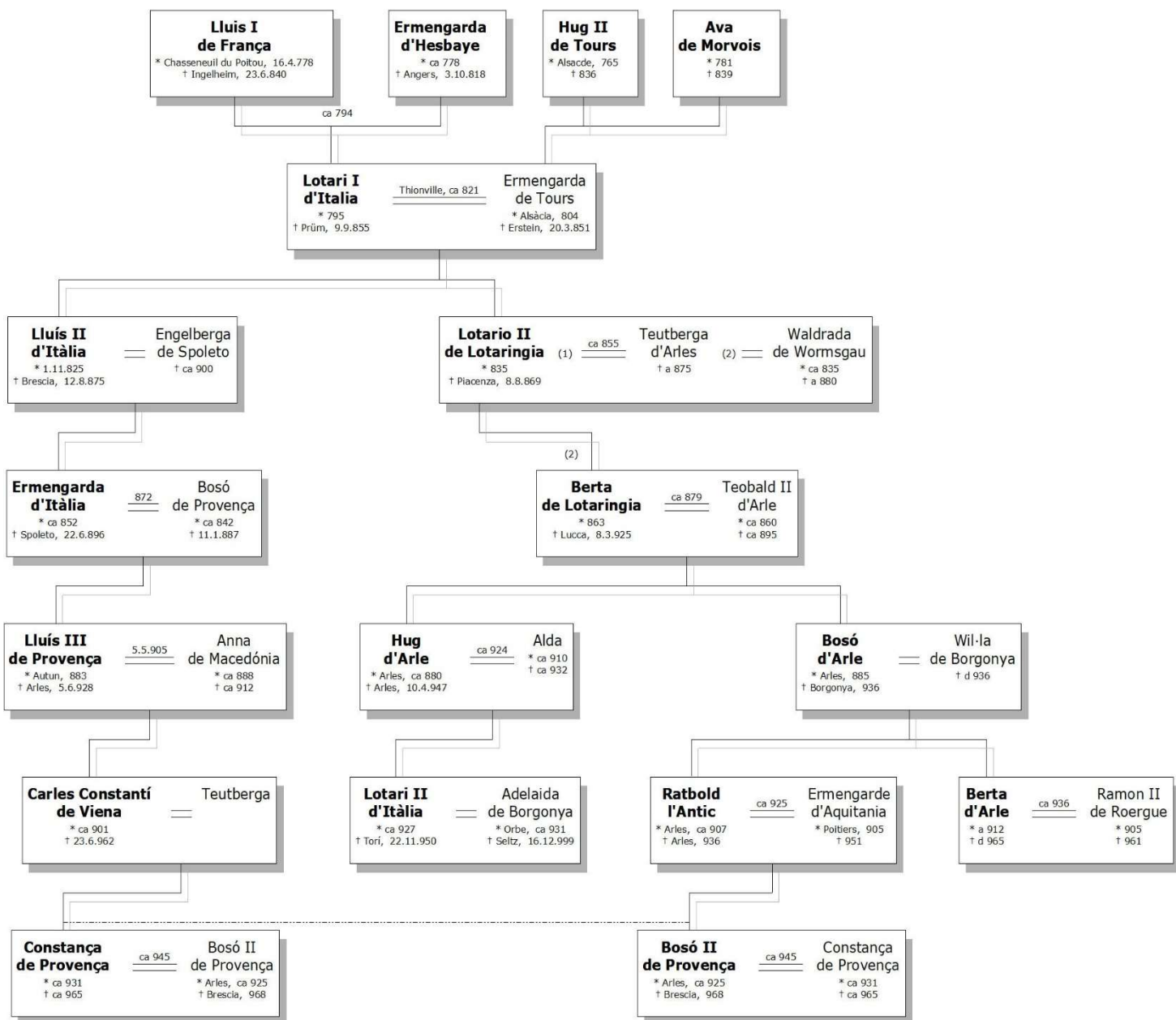
Wil·la era filla de Rodolf I de Borgonya (*ca859- +25/10/911) i Wil·la de Provença (*ca873 - +ca920). Rodolf pertanyia a l'antiga casa de Welf i va ser duc de la Borgonya Transjurana i després rei de 888 fins 911.

És possible que el fill Ratbold l'Antic no fos fill de Wil·la sinó d'una primera esposa no identificada de Bosó. En tot cas coneixem més fills de Bosó i Wil·la: Berta d'Arle, comtessa, Wil·la III, Riquilda i Gisela. Wil·la III va ser reina consort d'Itàlia quan es va casar amb el rei Berenguer II

Ratbold l'Antic (*Arles ca907 - +Arles 936)
(=ca 925) **Ermengarda d'Aquitània** (*Poitiers 905 - +951)

Ratbold l'Antic, també anomenat Ratbold d'Agel va ser un noble borgonyó-provençal, probable pare de Bosó II segons les hipòtesis més raonades. Va ser assassinat pel seu oncle, el rei Hug, el 936. L'esposa de Ratbold seria Ermengarda, filla de Guillem el Pietós, duc d'Aquitània i d'Engeltrude de Provença. Coneixem dos fills de Ratbold l'Antic: Bosó II d'Arle que segueix i Guillem d'Avinyó (+966) que va ser comte de Provença de 949 a 966.

En paral·lel a la línia de Ratbold hi ha la que comença amb Lluís II d'Itàlia i acaba amb Constança de Provença, veure arbre adjunt:

Aquí podem veure l'arbre troncal alternatiu amb:

Lluís II el Jove va ser rei d'Itàlia i emperador d'Occident (855-875)

Bosó de Provença va ser rei de Provença entre molts altres títols. Amb el seu matrimoni es van unir els carolingis i els bosònides.

Lluís III el Cec va ser rei d'Itàlia i emperador d'Occident (901-905).

Carles Constantí va ser comte de Viena

Bosó II de Provença

Bosó II de Provença (*Arles ca925 - +Brescia 968)

(=ca945) **Constança de Provença** (*ca931 - +ca965)

Bosó II, també conegut com Bosó II d'Arle o Bosó VII de Provença va ser comte d'Arles, d'Avinyó i de Provença (949-968). Hi ha diferents teories sobre la seva filiació i la seva vida és poc coneguda. En gairebé totes les hipòtesis anem a parar a Berta de Lotaríngia(*863) com avantpassada de Bosó II i així l'arbre troncal dels Amat segueix fins arribar a Carlemany. Aquí hem triat la línia que ens ha semblat més raonable que no vol dir que sigui la certa. Bosó II es va casar en segones núpcies amb Constança de

Provença, també coneguda com Constança de Viena.

Constança era filla del comte de Viena Carles Constantí (*ca901 - +23/6/962) i de Teutberga. Carles era fill de l'emperador Lluís III el Cec i d'Anna de Constantinoble. El cosí de Carles, Hug d'Arle, va cedir la Provença al rei Rodolf de Borgonya i així els drets successoris reials de Carles es van esvaïr. Pel que fa a Anna, Christian Settipani ha publicat un arbre d'avantpassats que arriben als reis d'Armènia, Síria i Persia; són més de 50 generacions, fins el segle V abans de Crist.

Coneixem al menys dos fills: Guillem I que segueix i Ratbold que va ser comte de Provença de 968 a 1008 i després marquès a la mort del seu germà.

Guillem I de Provença

Guillem I de Provença (*ca955 - +Avinyó 993)

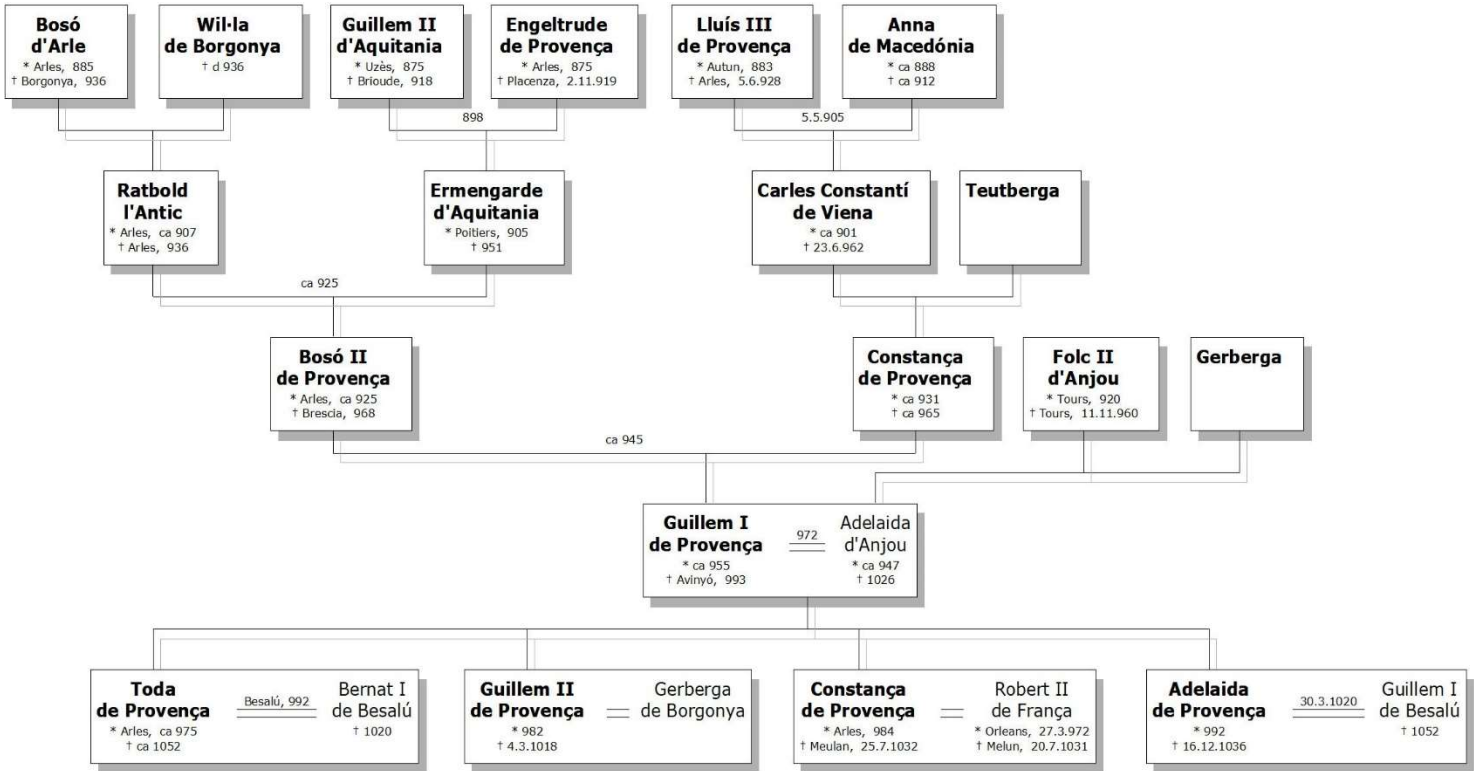
(=Arle 984) **Adelaida d'Anjou** (*ca947 - +1026)

Guillem I, conegut com l'Alliberador" va ser comte de Provença i Arle. Era fill de Bosó II d'Arle i Constança de Viena. Es va casar en primeres núpcies amb Arsenda de Comminges. Al comandament de les tropes provençals, Guillem i el seu germà Ratbold, van vèncer als sarraïns a la batalla de Tourtour el 973 i els van expulsar de Provença. Guillem va esdevenir marquès de Provença el 979 i es va instal·lar a Arle on es va casar per segona

vegada. Al final de la seva vida va tornar-se molt pietós i va restituir nombrosos béns al poder temporal de l'Església. El 993 va prendre l'hàbit de monjo a l'abadia de Cluny i va morir poc després.

Adelaida d'Anjou es va casar varies vegades. Acabada de separar del futur rei de França, Lluís V, es va casar amb Guillem I. Això va ser després de la mort de la primera esposa de Guillem I i en contra de l'opinió del Papa. Adelaida d'Anjou era filla del comte d'Anjou, Folc II el "Bo" (*Tours 920 - + Tours 11/11/960) i de Gerberga.

Coneixem quatre fills de Guillem i Adelaida: Guillem II, l'hereu, Constança d'Arle, reina de França pel seu matrimoni amb Robert II, Ermengarda, casada amb Robert I d'Alvèrnia i Toda que segueix.

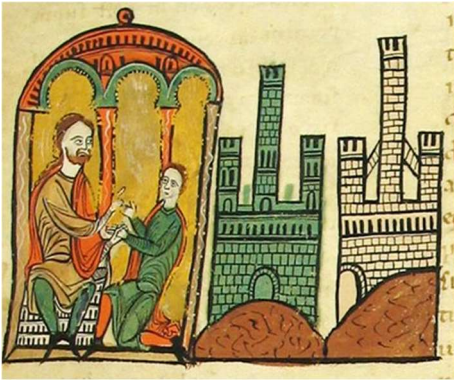
Toda de Provença (*Arle ca975 - +ca1052)
(=Besalú 992) **Bernat I de Besalú** (*Besalú ca974 - +Arle 26/9/1020)

Toda, també anomenada Toda de Cerdanya, era filla del comte Guillem de Provença i Adelaida d'Anjou. Hi ha autors que posen en dubte aquesta filiació i diuen que Toda podria ser filla de Guillem II de Provença-Avinyó, fill de Ratbold I, el germà de Guillem I. En aquest cas, s'afegiria una generació però no es modificaria la línia troncal dels Amat.

Bernat, conegut com "Bernat Tallaferró", va ser comte de Besalú entre 998 i 1020. Era fill d'Oliba Cabreta (*ca920 - +Montecassino 990) i Ermengarda d'Empúries (+1001). Bernat va heretar el comtat de Besalú i el Vallespir. El seu germà Guillem, la Cerdanya i Conflent. L'altre germà, l'abat Oliba, bisbe de Vic i abat de Santa Maria de Ripoll, va cedir el comtat de Ripoll a Bernat el 1002. Bernat, de caràcter enèrgic i amb talent militar, va intervenir en diferents combats contra els musulmans. El 1010 va participar amb el comte Ramon Borrell de Barcelona en la seva expedició a Córdoba.

El sobrenom "Tallaferró" és degut a la crònica Gesta Comitum, escrita al segle XII pels monjos del monestir de Ripoll. Explica la llegenda que, en un combat contra els sarraïns al pla de Sant Martí, prop de Santa Pau, al comte Bernat li van prendre l'espasa, de manera que va fugir fins a l'església de Sant Martí. El sant, després que Bernat se li encomanés, li va donar la seva espasa celestial que, fins i tot, "tallava el ferro".

Coneixem 4 fills de Toda i Bernat: Guillem que segueix, Guifré, bisbe de Besalú i Carcassona, Garsenda, casada amb el vescomte Berenguer I de Narbona i Costança (Velasquita) casada amb el comte Ermengol II d'Urgell.

Miniatura del Liber Feudorum Maior (foli 61r) en què es representa Bernat I de Besalú, personatge assegut i barbut, rebent l'homenatge del seu fill Guillem I que està agenollat

Guillem I de Besalú (+1052)

(=30/3/1020) **Adelaida de Provença** (*992 - +16/12/1036)

Guillem I, dit el Gras, era comte de Besalú i Ripoll, l'hereu del comte Bernat Tallaferro. Va promoure la construcció del castell de Besalú que va convertir en un palau. El 1023, va tenir divergències amb el seu parent Berenguer Ramon I de Barcelona i també amb Hug I d'Empúries, que van ser resoltes per la intervenció de l'abat bisbe Oliba.

Hi ha controvèrsia amb la filiació d'Adelaida de Provença. Hi ha informacions que diuen que era filla de Guillem I de Provença i Adelaida d'Anjou i germana de Toda. En aquest cas seria tia del seu espòs Guillem. Altres autors diuen que era filla de Guillem II de Provença i de Gerberga de Borgonya. En aquest cas afegiríem una generació més però no canviaria la línia troncal.

Coneixem tres fills de Guillem i Adelaida: l'hereu Guillem II (+1066), Bernat II (+1100) que va ser comte a la mort del seu germà i Adelaida de Besalú que segueix.

Els comtes d'Urgell i de Cardona: segles XI al XIII

Els comtes Ermengol III i Ramon Berenguer I al Liber Feudorum Ceritaniae

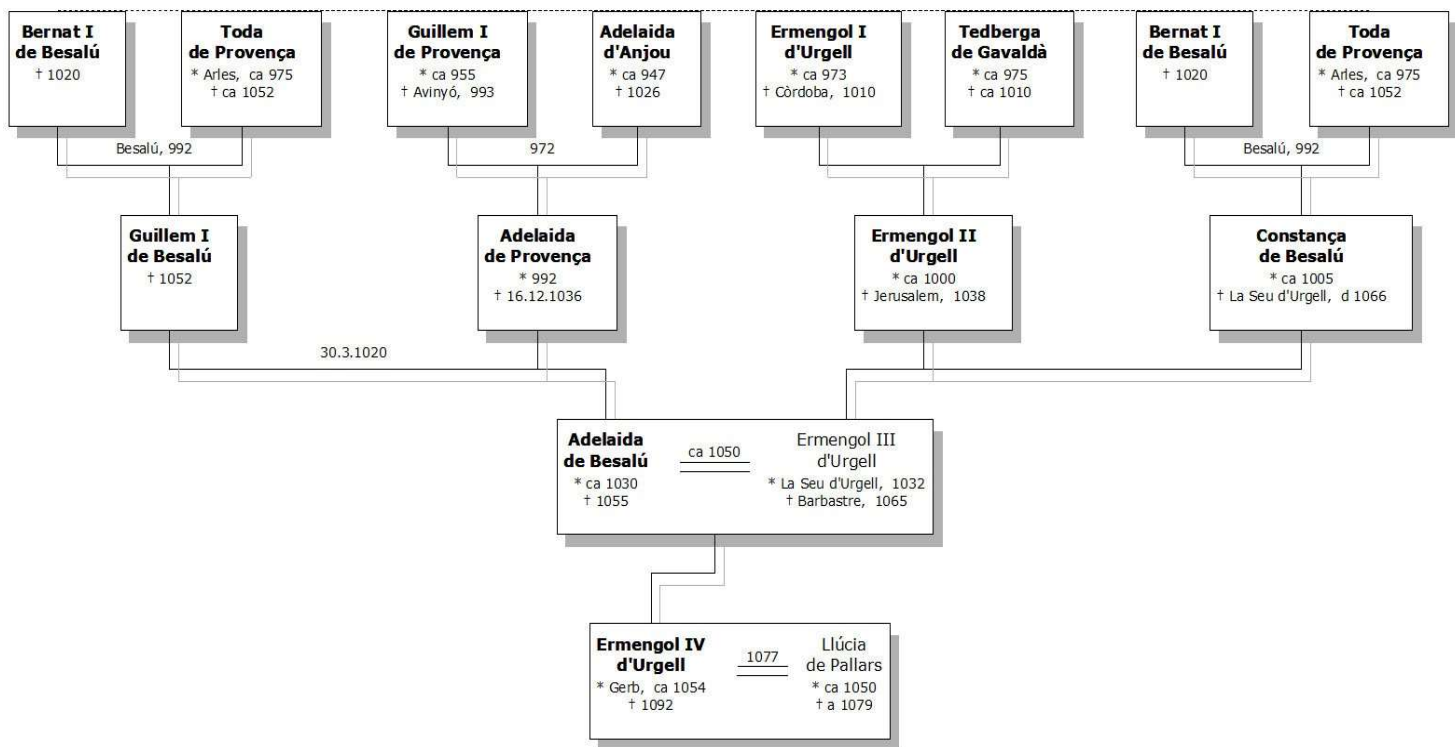
Adelaida de Besalú (*ca1030 - +1055)

(=ca1050) **Ermengol III d'Urgell** (*La Seu d'Urgell 1032 - +Barbastre 1065)

Adelaida era filla de Guillem I de Besalú i Adelaida de Provença. La mare d'Ermengol III, Constança de Besalú, era possiblement germana de Guillem. Per tant és probable que Adelaida i Ermengol fossin cosins germans.

Ermengol III era el comte d'Urgell i va ser anomenat "el de Barbastre". Era fill d'Ermengol II (*ca1000 - +Jerusalem 1038) i Constança de Besalú (*ca1005 - +La Seu d'Urgell 1066). Només tenia sis anys quan va morir el seu pare Ermengol II i aleshores la seva mare Constança va assumir la regència del territori i la criança del seu fill. Junts van consagrar el 1040 la catedral de la Seu. Ermengol III va ser un fidel aliat del seu cosí Ramon Berenguer I de Barcelona i així es van repartir les conquestes comunes que van fer. Es va casar tres cops: amb Adelaida de Besalú vers 1050, Clemència de Bigorra vers 1055 i amb Sança d'Aragó vers 1065. Després del seu darrer matrimoni va col·laborar amb el seu cunyat Sanç Ramires en la presa de Barbastre el 1064 de la qual va rebre la senyoria. Va morir defensant-la dels atacs musulmans.

Adelaida i Ermengol van tenir dos fills: l'hereu Ermengol que segueix i Isabel d'Urgell(+ca1071) que es va casar amb Sanç I d'Aragó i Pamplona i amb Guillem I de Cardanya.

Ermengol IV d'Urgell

Ermengol IV d'Urgell (*ca1054 - +Gerb 1092)
(=ca1077) **Llúcia de Pallars** (*ca1050 - +a1079)

Ermengol, anomenat Ermengol IV el de Gerb va ser comte d'Urgell de 1066 a 1092, comte consort del Pallars Sobirà entre 1077 i 1079 i comte consort de Forcalquier de 1079 a 1092. Gerb és una entitat municipal del terme d'Os de Balaguer. Va ser comte als dotze anys sota la tutela de la comtessa-vídua Sança d'Aragó, tercera muller del seu pare. Els nobles urgellencs van aprofitar aquest buit de poder i van ocupar grans dominis. No va ser fins 1075 que Ermengol es va imposar a la noblesa. Va reconquerir diverses viles com Agramunt, Almenar, Calassanç i Gerb que va convertir en la seva capital. Ermengol es va casar en segones núpcies amb Adelaida de Forcalquier, besneta de Guillem II de Provença

Llúcia de Pallars era filla d'Artau I (*ca1010 - +1081), comte de Pallars Sobirà i Llúcia de la Marca (+ca1090). Artau va sostenir contínues guerres contra el seu cosí germà Ramon V de Pallars Jussà. Llúcia de la Marca era la germana d'Almodis de la Marca, una influent noble de l'època que es va casar amb Ramon Berenguer I de Barcelona.

Ermengol i Llúcia van tenir un fill, Ermengol V, l'hereu

Ermengol V d'Urgell (*ca1078 - +Mollerussa 14/9/1102)
(=Castella 1095) **Maria Pérez Ansúrez** (*Sahagún - +Urgell d1101)

Ermengol, anomenat "el de Mollerussa" (? , 1078 – Mollerussa, 14 de setembre de 1102) va ser comte d'Urgell (1092-1102). Quan es va casar va anar a viure a Lleó i va passar bona part de la seva vida a Castella. Així, va deixar el comtat en mans del vescomte Guerau Ponç de Cabrera. Va morir en la batalla de Mollerussa el 1102 deguda als atacs musulmans resultants de la primera reconquesta cristiana de Balagí, el 1101. Havia tornat ràpidament al comtat per fer front a la reacció islàmica provocada per l'entrada dels cristians a Balaguer (1101).

Maria era filla del comte castellà Pedro Ansúrez (+Valladolid 1117), senyor de Valladolid i d'Eylo Alfonsez (+ca1112), filla del comte Alfonso Muñoz. Pedro era d'una antiga família de comtes documentada des del segle X al nord de Palència i la Liébana. Va ser un dels nobles més propers a Alfons VI a qui va acompanyar en el seu exili a Toledo. Anys més tard va repoblar i desenvolupar la ciutat de Valladolid. Quan la filla Maria va enviuar es va traslladar al comtat català com protector del seu net Ermengol VI. Allà va viure entre els anys 1102 i 1108, i va prendre part activa junt amb Ramon Berenguer III a la conquesta de Balaguer.

Coneixem tres fills d'Ermengol i Maria: la Teresa d'Urgell, casada amb Bernat I de Cerdanya, Estefania d'Urgell (*ca1096- +d1143) i Ermengol VI que segueix. Quan va morir el pare, Estefania es va educar al costat de la reina Urraca de la que va rebre moltes possessions. Es va casar amb Fernando García i la seva filla Urraca Fernández que es va casar amb Alfons VII. En segones núpcies es va casar amb Rodrigo González de Lara, pare de la segona esposa d'Ermengol VI. A la mort d'aquest va fundar el monestir de Valbuena.

Mural de 1971 de Jaume Minguell amb els comtes d'Urgell més significatius: Aurembiaix (filla d'Ermengol VIII), Pedro Ansúrez (tutor d'Ermengol VI), Ermengol VI, el rei Pere III el Cerimoniós, Jaume II el Dissortat (darrer comte d'Urgell), Ermengol VII i la seva esposa Dolça de Foix i finalment Cecília de Comínges (esposa de Jaume I d'Urgell)

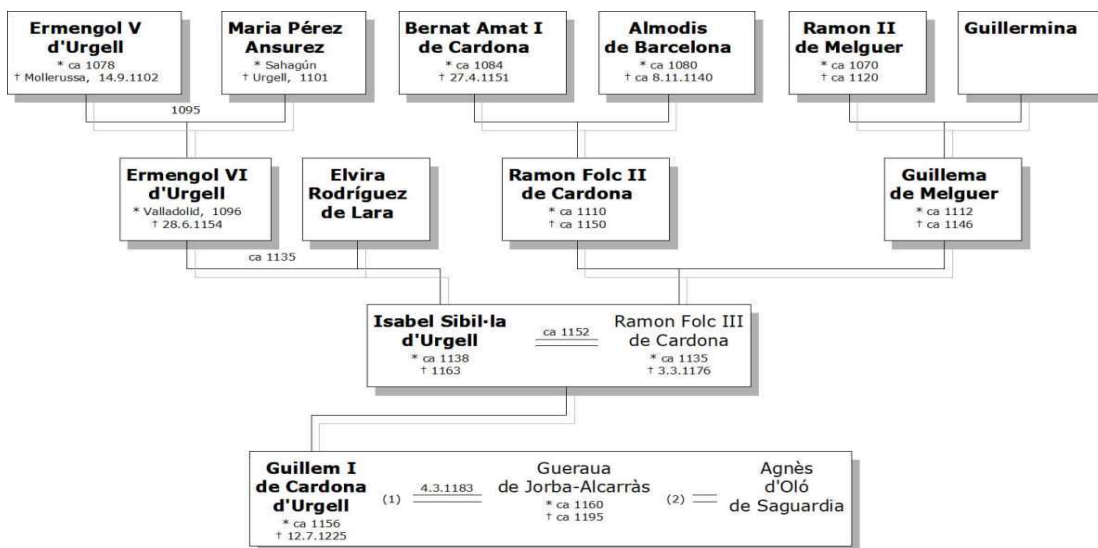
Ermengol VI d'Urgell (*Valladolid 1096 - +28/6/1154)

(=ca1135) **Elvira Rodríguez de Lara** (*ca1115 - +8/8/1159)

Ermengol VI era anomenat "el de Castella" i va ser comte d'Urgell de 1102 a 1154. El pare va morir a la batalla de Mollerussa i durant la seva minoria d'edat va restar sota la tutoria del seu avi i senyor de Valladolid, Pedro Ansúrez. El 1119 es va casar amb Arsenda de Cabrera, filla de Guerau III, vescomte de Cabrera, vescomte d'Àger i vescomte de Girona. Els Cabrera eren un important llinatge feudal català, probablement originat al castell de Cabrera situat a l'Esquirol. D'aquest matrimoni va néixer el successor, Ermengol VII d'Urgell, que es va casar amb Dolça, germana del comte de Foix.

Elvira Rodríguez de Lara va ser la segona esposa d'Ermengol VI. Elvira era filla de Rodrigo González de Lara (*ca1078 – d1144) i la infanta Sancha Alfónsez de Castella. Rodrigo va ser comte i alferes reial, un membre molt destacat de la casa de Lara i del regne de Castella. Sancha era filla del rei Alfons VI de Lleó i la seva quarta esposa Isabel. L'origen d'Isabel és incert, hi ha autors que diuen que és filla del rei de França i d'altres diuen que és la Zaïfa, filla del rei de la taifa de Córdoba i concubina d'Alfons, que quan es va batejar va agafar el nom d'Isabel. Veiem doncs que l'arbre dels Amat entronca amb la família reial de Castella i potser amb els reis de França o, més probable, amb la dinastia àrab que governava Córdoba.

Coneixem tres fills d'Ermengol i Elvira: la Isabel Sibila que segueix, en Galcerà d'Urgell i Sales, senyor de Pontons i Maria d'Urgell, més coneguda pel nom de Maria d'Almenara, senyora de Miranda d'Ebre, Almenara i Palazuelos de la Serra, esposa de Lope López de Vizcaya, fill natural del comte Lope Díaz I d'Haro, senyor de Biscaia.

Isabel Sibil·la d'Urgell (*ca1138 - +1163)

(=ca1152) **Ramon Folc III de Cardona** (*ca1135 - +3/3/1176)

Veure a partir d'aquí el primer arbre troncal que segueix amb Guillem I de Cardona fins arribar als Amat de Sant Celoni.